

KLP

KLP Skadeforsikring AS
årsrapport 2011

INNHOLD

Forord	3
Eierstyring og selskapsledelse	5
Styrets årsberetning 2010	9
Regnskap	
Resultatregnskap	19
Balanse	20-21
Oppstilling av endringer i egenkapital	22
Kontantstrømoppstilling	23
Noter	24-51
Erklæringer	52-56

Kundedialog Vinner fotografi av Kari Jakobsen

KLP inviterte i 2011 til en fotokonkurranse, der KLP-ansatte skulle visualisere temaene «Kundedialog» og «For dagene som kommer». Juryens leder var fotograf Olav Storm.

For dagene som kommer Vinner fotografi av Anne Westad

Vekst i KLP Skadeforsikring AS

Konkurransen er fortsatt stor i det offentlige markedet, og vi har også i 2011 sett en høy anbudsaktivitet. KLP har opplevd en gledelig økning i aksepter og styrker posisjonen i kommunemarkedet. Selskapet har en stabil bestand og opplever en positiv tilgang også innenfor utvalgte bedriftssegmenter.

Samlet premie økte med vel 10 prosent til 644 millioner kroner i 2011. Personmarkedet, som er et satsingsområde i KLP Skadeforsikring AS, har gitt gode bidrag til den positive premieutviklingen. Tendensen i dette markedet er at de større selskapene mister markedsandeler.

Skadeåret 2011

Kommunene ble i 2011 spart for de store skolebrannene som preget skadestatistikken i 2010. På den annen side bidro en svak finansavkastning og mange mindre skader, både på eiendom og bil, til å svekke selskapets resultater. Bombeangrepet i Oslo 22. juli forårsaket årets største eiendomsskade idet hendelsen eksponerte tre av våre forsikrede bygg.

Også 2011 hadde mange frost- og vannskader som følge av en vinter med en ekstraordinær intens og lang kuldeperiode. Dette påvirket også trafikkskadene negativt.

KLP fikk merke pågangen etter orkanene Berit og Dagmar mot slutten av året, i likhet med bransjen for øvrig. Skadene etter disse orkanene medførte en samlet skadeutbetaling på om lag 45 millioner kroner for KLP sin del.

HMS virker

KLP Skadeforsikring er stor på yrkesskadeforsikringer, og i to tiår har vi kunnet følge den tallmessige utviklingen av erstatningskostnadene på dette feltet. I KLP ser vi nå en klar nedgang i disse tallene. Nedgangen bekreftes av generelle bransjetall.

Dette er en gledelig trend som må sees i sammenheng med det gode arbeidet som gjøres i kommunal sektor for å forebygge og redusere omfanget av yrkesskader. Det er særlig innenfor typisk risikoutsatt arbeid at HMS-innsatsen har blitt styrket og reduksjonen har kommet. Renovasjon, vann- og avløpssektoren og pleie og omsorg har vært viktige innsatsområder.

Som selskap bidrar vi inn med ressurser og kompetanse over et bredt spekter av HMS-prosjekter. Dette arbeidet er til beste for alle parter. Vi bedrer våre resultater og kan tilby kundene en lavere forsikringskostnad, mens arbeidsgiver sparer ulemper og kostnader knyttet til fravær. Dette er samfunnsansvar i praksis.

Hans M. Hovden
Hans Martin Hovden
Administrerende direktør

For dagene som kommer Fotografert av Razvana Ali

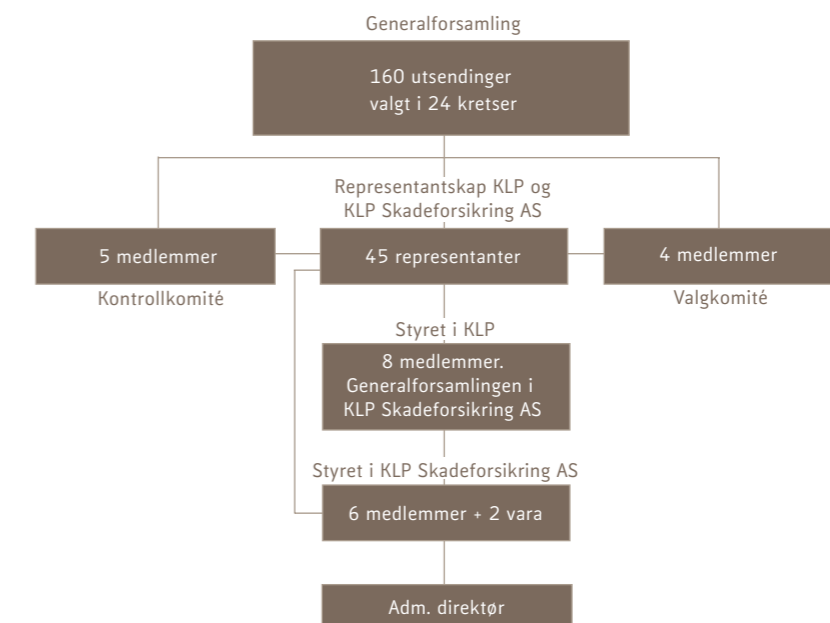
Eierstyring og selskapsledelse

KLP Skadeforsikring AS er et heleid datterselskap av Kommunal Landspensjonskasse (KLP). KLP Skadeforsikring AS tilbyr skadeforsikringstjenester til kommunal sektor. Selskapet tilbyr også forsikringsløsninger i personmarkedet med spesielle fordeler for medlemmer i KLP.

Selskapet har siden starten i 1993 bygget opp en solid forsikringsportefølje og er en betydelig aktør innenfor kommunesektoren.

KLP Skadeforsikring AS jobber ut fra eksplisitte lønnsomhetskrav og skal levere risikoprodukter og yte en service som gir selskapet en ledende posisjon i sitt marked.

Skadeselskapets styrende organer

Generalforsamling

Styret i Kommunal Landspensjonskasse utgjør generalforsamlingen i KLP Skadeforsikring AS.

Generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet og godkjenner årsregnskap, årsberetning og anvendelse av overskudd, eller dekning av underskudd, samt andre saker som etter lov eller vedtekter hører inn under dennes myndighet.

Representantskapet

Representantskapet velger styret til KLP Skadeforsikring AS. Selskapets representantskap er identisk med morselskapets. Representantskapet skal føre tilsyn med styret og administrerende direktørs forvaltning av selskapet, avgi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til regnskap og anvendelse av overskuddet, eller dekning av tapet.

Styret

Styret skal føre tilsyn med selskapets daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig. Styret i KLP Skadeforsikring AS har seks medlemmer og to varamedlemmer. Tre medlemmer, samt et varamedlem, velges blant ansatte i eierselskapet. I tillegg velges ett styremedlem med varamedlem av de ansatte i skadeselskapet. To styremedlemmer velges blant personer som ikke er ansatt eller har tillitsverv i selskapet eller i en annen finansinstitusjon. Konsernsjef i KLP oppnevnes normalt som styrets leder.

Kontrollkomité

Selskapets kontrollkomité består av de samme personer som utgjør kontrollkomiteen i Kommunal Landspensjonskasse.

Kontrollkomiteen fører tilsyn med selskapets virksomhet. Ett av kontrollkomiteens medlemmer må tilfredsstillende kravene som stilles til dommere (Domstollovens §54) og være godkjent av Finanstilsynet. Kontrollkomiteens virksomhet er regulert i forsikringsvirksomhetsloven og i egen instruks vedtatt av generalforsamlingen.

Andre styrings- og kontrollorganer

Alle forsikringselskaper er underlagt kontroll fra Finanstilsynet som kontrollerer at selskapet driver på en betryggende måte, og i samsvar med lovgiving og forskrifter og rundskriv gitt av Finanstilsynet selv.

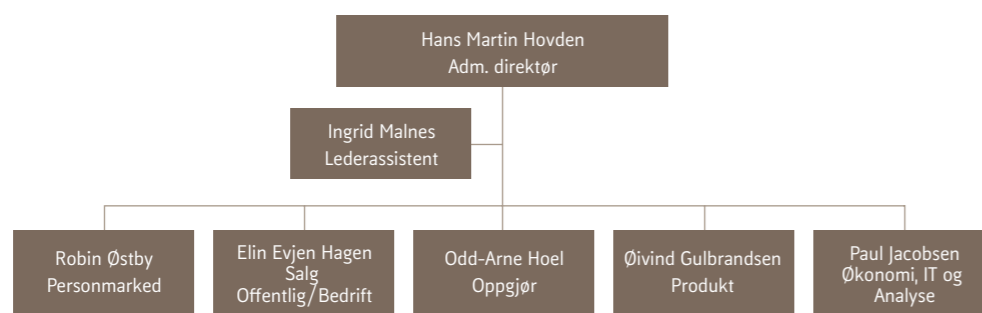
Selskapet har samme eksterne revisor som eierselskapet. Det er for tiden revisjonsselskapet PricewaterhouseCoopers AS som reviderer selskapets regnskap og rutiner.

Konsernet har en sentral stab med interne revisorer som også på et operasjonelt nivå gjennomgår selskapets virksomhet. Internrevisjonen opererer etter instruks fastsatt av styret og rapporterer til styret minst en gang pr. år i tillegg til en årlig bekreftelse av internkontrollprosessen i selskapet. Konsernets Controller innehar også enkelte kontrollfunksjoner i forhold til selskapet.

Selskapet benytter balansert målstyring som en viktig del av den strategiske styringen.

Skadeselskapets organisasjon

Ledelsen i KLP Skadeforsikring AS består av administrerende direktør og fem seksjonsledere med ansvar for henholdsvis salg til personmarkedet, salg til offentlig/bedriftsmarkedet, skadeoppgjør, produkt og stabsfunksjoner.

Ledelsen i KLP Skadeforsikring AS. Paul Jacobsen, Odd-Arne Hoel, Hans Martin Hovden, Robin Østby, Elin Evjen Hagen, Øivind Gulbrandsen og Espen F. Olsen (ansvarshavende aktuar)

For dagene som kommer Fotografert av Anne-Therese Sande

Årsberetning 2011

- Selskapet oppnådde i 2011 et resultat før skatt på 25,2 millioner kroner.
- Netto nyttegning i løpet av året 90,3 millioner kroner, hvorav 47,5 millioner kroner innen offentlig og bedriftssektoren og 42,8 millioner kroner innen personkundemarkedet.
- Vinteren 2011 har medført en rekke vann- og frostskafer.
- Bombeangrepet i Oslo 22. juli ble årets største skade og belaster regnskapet med om lag 13 millioner kroner
- Årets finansresultat er preget av fallende aksjemarkeder og er svakere enn ventet

Resultat og disponering

Resultatet før skatt for 2011 ble 25,2 millioner kroner (69,5).

	2011	2010
Brutto forfalt premie (MNOK)	650,3	630,8
Årsresultat etter skatt (MNOK)	-3,7	72,4
Egenkapital (MNOK)	719,0	753,4
Sum eiendeler (MNOK)	3.440,0	3.501,8
Finansavkastning (%)	4,5	7,2
Kapitaldekning (%)	31,8	32,0
Skadeprosent (%)	91,6	97,4
Kostnadsprosent (%)	26,5	26,1

Hovedtall fra regnskapet

Samlet skadeprosent for egen regning for alle bransjer var 91,6 prosent (97,4) og totalkostnadsprosenten (Combined ratio) var 118,1 prosent (123,5).

Salget innenfor offentlig sektor viste i 2011 en god utvikling og gir et solid bidrag til selskapets resultat. Personkundemarkedet øker forretningsvolumet som planlagt, men belaster regnskapet i en oppbyggingsfase.

Hovedtall fra regnskapet

(i millioner kroner)	2011	2010
Opptjent premie for egen regning	598,8	538,5
Andre inntekter	2,6	2,1
Finansinntekter	138,9	217,3
Erstatningskostnader for egen regning	-548,4	-524,4
Sikkerhetsavsetninger m.v.	-7,9	-23,5
Driftskostnader	-158,9	-140,4
Driftsresultat før skatt	25,2	69,5
Skatt	-28,8	2,9
Resultat etter skatt	-3,7	72,4
Avsetning til fond inkludert i Egenkapitalen	34,4	-21,8
Netto avgitt konsernbidrag	-30,7	0
Resultat etter skatt og avsetning til fond omklassifisert til egenkapital	0	50,6

Flere av forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser har blitt endret i 2011. Det er spesielt to forhold som medfører endringer i regnskapet for KLP Skadeforsikring AS.

Bestemmelsene om erstatningsavsetningen er endret slik at denne nå også omfatter forventede fremtidige indirekte skadebehandlingskostnader for inntrufne uoppgjorte skader. På den annen side omfatter ikke lenger forsikringstekniske avsetninger krav til administrasjonsavsetning.

Regnskap og nøkkeltall for 2010 er omarbeidet for å gi sammenlignbare tall. Dette medfører at opptjent egenkapital er redusert med om lag 87 millioner kroner.

Styret i KLP Skadeforsikring AS anser at resultatregnskapet og balansen, med kontantstrømoppstilling samt noter, gir fyllestgjørende informasjon om driften gjennom året og den økonomiske stillingen ved utgangen av året. Styret bekrefter at regnskapet er avgitt i samsvar med forutsetningen om fortsatt drift i henhold til regnskapsloven. Styret anser selskapets egenkapital og buffere som tilfredsstillende.

Disponering av årsresultatet

(i millioner kroner)	2011
Årsresultat	-3,7
disponeres slik:	
- fra naturskadefond	35,7
- til garantiordning	-1,3
- overført som konsernbidrag	-30,7
Sum disponering og overføring	3,7

Soliditet og egenkapital

Selskapets egenkapital etter disponering av overskuddet er 719 millioner kroner. I tillegg til aksjekapitalen på 220 millioner kroner har selskapet en fri egenkapital som utgjør 261 millioner kroner. Selskapet har avsatt 464 millioner kroner i sikkerhetsavsetninger mot et minstekrav på 224 millioner kroner.

Som følge av at forsikringsporteføljen har utviklet seg mot en mer balansert struktur mellom kort og langhalet forretning erfarer selskapet en utflatning i balanseveksten. Sum investeringer økte således i løpet av året med 54 millioner kroner til 3 091 millioner kroner. Likeledes økte netto erstatningsreserver med kun 25 millioner kroner til 1 746 millioner kroner.

Likviditetssituasjonen for selskapet har vært tilfredsstillende gjennom hele regnskapsåret. Omlag halvparten av premieinnbetalingene skjer i løpet av 1. kvartal. Kontantstrømmen fra operasjonelle aktiviteter var i 2011 negativ. I et forsikringselskap vil kontantstrømmen variere fra år til år avhengig av utbetalingstakten på inntrufne skader. I 2010 belastet et fåtall store skader resultatet. Disse kom i stor grad til utbetaling i 2011.

Selskapet hadde ved utgangen av året en kapitaldekning på 31,8 prosent, sammenlignet med regelverkets krav på 8,0 prosent. KLP Skadeforsikring AS tilfredsstillte også kravene til solvenskapital med god margin.

Risikoforhold

Forsikringsvirksomhet er bygget på evne og vilje til å ta risiko. Gode analyser av underliggende risiko er grunnleggende for en balansert risikoportefølje. Profesjonell analyse av porteføljer – og samspillet mellom disse – er derfor sentralt i selskapets risikohåndtering. Analysene er med på å overvåke og kontrollere selskapets risiko, men virksomhetens art tilsier at det vil være usikkerhet knyttet til estimater selskapets reserver er bygget på og til fremtidig utvikling.

Risikostrategien er basert på et omfattende modelleringsarbeid hvor det er tatt hensyn til forsikringsrisiko, finansrisiko og samspillet mellom disse. Selskapet har gjennom dette arbeidet definert sin risikobærende evne.

Regelmessige rapporter, analyser og evalueringer utfyller den samlede risikostyring i virksomheten.

Forsikringsmessig risiko

Ved beregning av selskapets risikopremier er storskaderisiko og reassuranseskostnad hensyntatt. Reassuranseprogrammet begrenser selskapets egenregning per skadehendelse. Dersom det inntreffer mange store skader vil selskapets egenregning reduseres.

Som følge av at selskapet har et stabilt høyt forretningsvolum og en god soliditet, har selskapet god evne til å bære risiko for egen regning. Selskapets reassuranseprogram er optimalisert på bakgrunn av selskapets økonomiske stilling og risikoforhold i forsikringsporteføljen. Avgitt premie til reassuranse utgjør sju prosent av brutto forfalte premier.

Selskapet har en stor andel forretning med lang avviklingstid, noe som sammen med en stor andel storskadeeksponert forretning, bidrar til at KLP Skadeforsikring AS har en høyere forsikringsrisiko enn markedet for øvrig. Selskapets voksende forretning innen personkundesegmentet vil bidra til å stabilisere selskapets totale risikoresultater.

Finansiell risiko

KLP Skadeforsikring AS har en stor andel av sin forretning innenfor bransjer med personsaker hvor det tar mange år før erstatningene endelig fastsettes og utbetales. Dermed bygges det opp betydelige forsikringstekniske avsetninger. Finansinntektene utgjør således en stor andel av selskapets verdiskaping.

KLP Skadeforsikring AS forvaltet ved årets utgang 3 091 millioner kroner (3 037). Selskapets finansplasseringer håndteres av KLP Kapitalforvaltning AS, et søsterselskap i KLP-konsernet. Videre eier selskapet andeler i to sentralt plasserte eiendoms-ANS.

Selskapets økonomienhet følger løpende opp investeringsaktivitetene, og styret mottar jevnlig rapportering av status og analyser av investeringsporteføljens svingningsrisiko. Styret mottar også jevnlig en uavhengig statusrapport i forhold til gjeldende investeringsrammer.

Valutaterminer og rentederivater benyttes kun for sikringsformål.

Selskapet måler løpende sin risikoeksponering i investeringsporteføljen. Risikorammene relateres direkte til selskapets bufferkapital. Disse rammene følges minimum opp på månedlig basis, men overvåkes tettere i perioder med stor finansiell uro. Selskapets risikoeksponering har ikke på noe måletidspunkt oversteget de fastsatte grensene.

Samspillet mellom forsikrings- og finansiell risiko

Samspillet mellom forsikringsrisiko og finansiell risiko analyseres grundig. I dette arbeidet benytter selskapet blant annet simuleringsverktøy for å finne den optimale finansallokeringen.

Som et ledd i optimaliseringen har selskapet bygget opp en betydelig portefølje av hold til forfall obligasjoner hvor forfallsstrukturen er tilpasset utbetalingsprofilen for erstatningsreservene.

En stor andel av selskapets fremtidige erstatningsutbetalinger er knyttet opp mot inflasjon og G-utvikling. For å redusere konsekvensen av eventuell økt inflasjon og høy G-vekst har selskapet bygget opp eiendomsinvesteringer og en portefølje av obligasjoner der avkastningen er knyttet direkte opp mot konsumprisindeksen.

Motpartsrisiko

Den største ikke-statlige enkelteksponering i investeringsporteføljen utgjør 134 (134) millioner kroner, tilsvarende 4,3 (4,4) prosent av samlede investeringsaktiva.

Selskapet har én investering mot institusjoner i PIIGS-landene, pålydende 33,2 millioner kroner. Investeringen er garantert av den spanske staten og vurderes å ikke være tapsutsatt.

Selskapet søker i sitt valg av reassurandører å spre avgitt ansvar på et bredt utvalg av reassurandører. Ingen reassurandør har svakere kreditt-rating enn A-.

Likviditetsrisiko

KLP Skadeforsikring AS skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld. Dette er sikret ved at en stor del av selskapets eiendeler er likvide.

I selskapets reassuranseavtaler har selskapet videre forbeholdt seg retten til å be om fremskyndet innbetaling når selskapet selv må utbetale store erstatningsbeløp knyttet til enkeltskader.

Likviditetsrisikoen for selskapet knytter seg således først og fremst til kostnader ved frigjøring av midler for å møte forpliktelser ved forfall.

Operasjonell risiko

Selskapet har fokus på de risikoer som ligger på det administrative plan. Formålet med dette er å sikre enhetlig og korrekt saksbehandling, stabilt driftsmiljø og gode rutiner for betjening av kundene. Selskapet er kvalitetssertifisert gjennom Veritas ISO 9001. Gjennom sertifiseringsordningen blir selskapets rutiner og kvalitetssikringen av disse revidert både av selskapet selv og av Veritas på årlig basis.

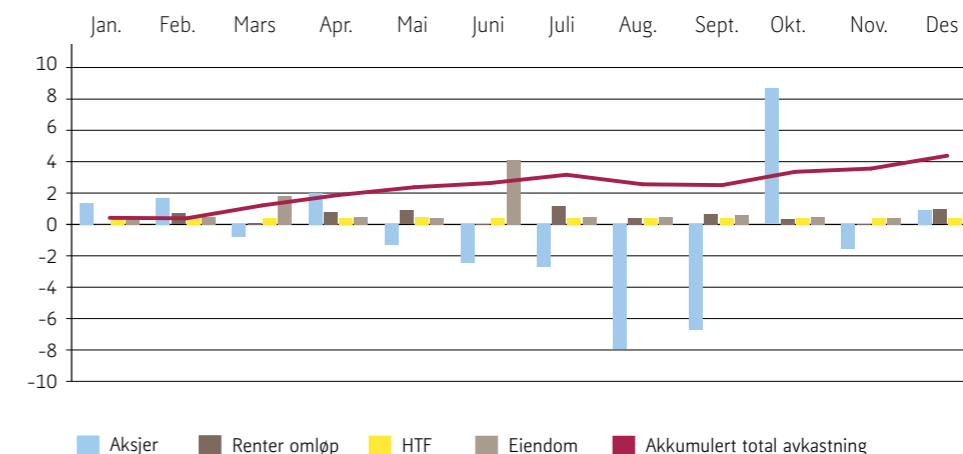
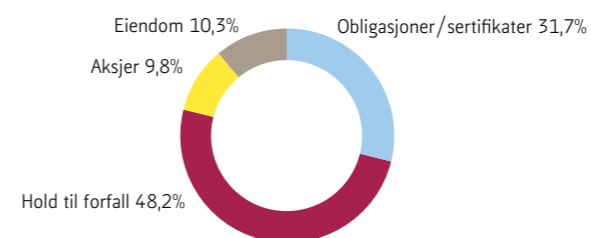
Selskapets drift skjer i stor grad ved bruk av elektroniske hjelpemidler. Det er derfor stort fokus på sikring mot, og eventuell håndtering av, driftsavbrudd knyttet til IT-systemene.

Det er lagt vekt på gode kontrollrutiner for å sikre at selskapet til enhver tid oppfyller de krav og forventninger omverdenen setter til selskapet som en aktør i det norske finansmarkedet. Det legges vekt på å opptre som en trygg forretningspartner og at selskapets representanter tilfredsstiller strenge etiske krav. Selskapet har tilsatt seg bransjens godkjenningssystem for selgere og rådgivere. Både teoretisk kunnskapsprøve og praktisk prøve er godkjent av Finansnæringsens Fellesorganisasjon. Alle selgere og kundekonsulenter i selskapet har gjennomgått og bestått prøven.

Total risiko

Selskapet måler løpende sin totale risikoeksponering og relaterer dette til selskapets bufferkapital. Det er definert konkrete begrensninger i hvor stor denne risikoen kan være. Selskapets totale risikoeksponering har ikke på noe måletidspunkt oversteget de fastsatte grenser.

AKTIVASAMMENSETNING PR 31. 12. 2011

Kapitalavkastning

Avkastningen på finansaktiva i 2011 var svakere enn forventet og vesentlig svakere enn i 2010. Som en følge av de ustabile finansmarkedene utviklet selskapets aksjeporteføljer seg negativt og gav en avkastning på -9,4 prosent i 2011.

Samlet avkastning på forvaltede midler ble 4,5 prosent (7,2). Renteplasseringer i henholdsvis omløp og Hold til forfall ga 5,9 og 5,2 prosent avkastning. Selskapets eiendomsinvesteringer hadde en avkastning på 11,6 prosent, mye som følge av positiv verdiutvikling.

Driftskostnader

Målt mot opptjent premie for egen regning ble kostnadsprosenten 26,5 prosent (26,1). Selskapets planmessige utvikling av forsikringsløsningene innebærer at det også i år er resultatført omfattende utviklingskostnader. Samlet er det i 2011 kostnadsført 32,9 millioner kroner knyttet til vedlikehold og avskrivning av selskapets IT-løsninger.

Gjennom IT-utvikling og andre effektiviserende tiltak legges det til rette for økt premievekst uten tilsvarende kostnadsvekst. Styret og administrasjonen har fokus på denne relative veksttaket for å sikre lavere kostnadsandel i årene som kommer.

Solvens II

Selskapet er i en forberedelsesprosess for å møte nye krav i henhold til Solvens II. Analyser viser at selskapets soliditet er god også etter de kvantitative soliditetskravene som innføres i løpet av 2013.

Solvens II stiller også kvalitative krav til selskapets styring og kontroll. Selskapets nåværende rutiner danner et godt grunnlag for å møte disse kravene når de innføres i 2013.

Selskapets datavarehus og rapporteringsrutiner danner videre et godt utgangspunkt for å møte Solvens II krav om transparens og offentliggjøring av informasjon.

Etikk i investeringsprosessen

KLP-konsernet har gjennom mange år vært en ledende aktør innen etisk og samfunnsansvarlig investeringsaktivitet. Disse retningslinjene legges også til grunn for KLP Skadeforsikring ASs investeringsstrategi. FNs konvensjoner og normer for etiske vurderingskriterier er lagt til grunn ved investeringsbeslutninger. Som konsekvens av dette vil selskap som kan kobles til systematiske eller grove brudd på allment aksepterte miljø- og menneskerettighetsprinsipper, ekskluderes fra investeringsporteføljen.

Eierkontroll og selskapsledelse

Selskapets vedtekter og gjeldende lovgivning gir føring for eierstyring, selskapsledelse og en klar rolledeling mellom styrende organer og daglig ledelse. KLP-konsernets selskapsstyring er i overensstemmelse med den norske anbefalingen for god eierstyring og selskapsledelse så langt dette er hensiktsmessig i forhold til den gjensidige selskapsformen. KLP Skadeforsikring AS følger de samme reglene.

Kundene

KLP Skadeforsikring AS tilbyr skaderelaterte forsikringsløsninger for offentlig sektor, bedrifter relatert til denne sektor og deres ansatte.

Årets kundetilfredshetsundersøkelse var rettet mot personmarkedet og viste at kundene er svært tilfreds. En sammensatt indeks gav resultat på 74,6. Aller mest fornøyd var kundene med den personlige servicen hvor scoren var på hele 79,0.

En nylig kundeundersøkelse utført av EPSI viser at kundetilfredsheten i forsikringsbransjen har gått opp og er på sitt høyeste nivå siden målingen startet i 2005. Det er gledelig at hovedfunnene i bedriftsmarkedet viser at KLP Skadeforsikring AS oppnår best kundetilfredshet og scorer jevnt over høyt på alle måleparametrene.

Skadeforebyggende arbeid

KLP Skadeforsikring AS har i 2011 gjennomført over 140 aktiviteter hvor 1800 personer har deltatt på en eller flere aktiviteter. Arbeidet har en positiv effekt både på selskapets skaderesultater, kundenes økonomi gjennom skadereduksjon og arbeidsmiljø. Ut fra selskapets synsvinkel tillegges også samfunnsansvarsperspektiv stor vekt.

Selskapet har deltatt i flere landsdekkende prosjekter som:

- Trygge skoleveier
- Tryggere arbeidsmiljø innen vann og avløpssektoren
- Bedring av sikkerheten i kommunale utleieboliger
- Systematisk sikkerhetsforvaltning i kommunale bygg

Kompetanse og informasjon fra prosjektene videregives til hele landet gjennom nyhetsbrev til kundene, i direkte dialog med kunder/samarbeidspartnere og ved å forelese på konferanser.

Selskapets systematiske satsning på denne type aktiviteter oppfattes å gi resultater, noe som manifesteres gjennom færre skadehendelser hos kundene.

Tiltaket med besøk av skoler for veiledning og informasjon rundt brannsikring og brannforebyggende aktiviteter ble videreført i 2011, om enn i litt mindre skala enn i 2010. Det oppleves at det er stor bevissthet rundt dette i kommunene, men at man fortsatt med enkle tiltak kan redusere brannrisikoen.

Miljø

Offentlig sektor etterspør leverandører som tar miljø på alvor. Siden 2008 har KLP Skadeforsikring AS vært sertifisert som en Miljøfyrtårnsbedrift. Sertifiseringen ble bekreftet i 2011.

Et sterkt miljøfokus er i tråd med selskapets verdier og samfunnsansvar. Selskapet søker å iverksette tiltak for å bedre miljøet på de områder selskapet kan påvirke. Konsernets nye hovedkontor er basert på et mål om å minimalisere papirbruk. Det foreligger innsamlingsystemer og returordninger knyttet til selskapets bruk av kontormateriell. Returnert kontor- og forbruksmaterieell blir satt i stand og gjenbrukt i den grad det er mulig.

Selv om selskapet som hovedregel ikke er direkte part ved skadeutbedring stilles det miljørelaterte krav til eksterne samarbeidspartnere både innenfor skadeoppgjør, innkjøp og andre tjenester.

Selskapet har i sin innkjøpspolicy lagt til grunn en rekke kriterier, hvor flere omhandler leverandørens holdning til miljø, samfunnsansvar og etikk.

Organisasjon

Antall ansatte i fast stilling knyttet til skadeselskapets virksomhet var 98 ved utgangen av 2011. I tillegg kommer personalmessige ressurser knyttet til kjøpte tjenester fra morselskapet. Selskapet har kontorer i Oslo.

«Turnover» i 2011 var på 5,2 prosent (fem personer). I samme periode ble ti nye medarbeidere ansatt.

Samlet sykefravær var 6,0 prosent (4,4), fordelt med 2,2 prosent på korttidsfravær og 3,8 prosent på langtidsfravær. Samlet utgjør dette 1 316 fraværsdager. Langtidsfraværet steg med 1,3 prosentpoeng i forhold til 2010. Økningen skyldes et fåtall ikke-jobb-relaterte fravær. Også korttidsfraværet var i perioden svakt stigende.

I arbeidet med å redusere sykefraværet legges det vekt på aktiv oppfølging og tilrettelegging av arbeidsplassen til ansatte som har hatt lang sykefravær. Om mulig søkes det gradvis tilbakeføring til arbeidet.

Det avholdes kvartalsvise samarbeidsutvalgsmøter mellom ledelsen og de tillitsvalgte i selskapet. Vernearbeidet blir også diskutert i disse møtene.

Det er i 2011 ikke meldt om arbeidsrelaterte skader eller ulykker blant de ansatte.

En god arbeidsplass

Årlig gjennomføres medarbeidertilfredshetsundersøkelser for å kunne få tilbakemelding fra medarbeiderne om arbeidsmiljøet. Årets måling bekrefter at miljøet oppfattes positivt. Det er likevel utarbeidet konkrete tiltak for både å opprettholde dagens nivå - og for på enkelte områder å forbedre det. Høy tilfredshet er en nødvendig forutsetning for å tiltrekke, utvikle og beholde høyt kvalifiserte medarbeidere. Endrede krav fra omgivelsene krever tilpasning av ansattes arbeidsinnhold og kompetanse i tråd med det selskapet til enhver tid skal levere til kundene. Personal- og lønnspolitikken må derfor balanseres mellom kostnadseffektivitet, markedstilpasning og fleksibilitet.

Mangfold

KLP Skadeforsikring AS er opptatt av å skape like muligheter for personlig og faglig utvikling med hensyn til ansettelse, lønn, opplæring og avansment. Konsernet har utarbeidet retningslinjer for likestilling og mangfold i KLP, der både mål, virkemidler og aktiviteter tar hensyn til de diskrimineringsgrunnlag lovverket beskriver.

Ved utgangen av året var to av seks styremedlemmer kvinner. Blant de ansatte er fordelingen mellom kjønnene tilnærmet halvparten av hver, med en svak overvekt kvinner. I ledelsen er det en kvinnelig direktør og fire kvinnelige avdelingsjefer av i alt 15 ledere.

Lønnsforskjeller blir analysert for å sikre at det ikke etableres lønnsforskjeller som har sammenheng med kjønn. Det er ikke avdekket slike lønnsforskjeller i 2011.

Framtidsutsikter

Administrerende direktør har varslet styret om at han ønsker å fratruke seg for å kunne konsentrere seg om mer fagrettede oppgaver. Stillingen er utlyst og ansettelse av ny leder forventes å bli foretatt i løpet av 1. kvartal 2012.

Styret legger til grunn at det fortsatt vil være sterk konkurranse i markedet.

Som følge av endret kundeatferd vil mange av de største aktørene investere kraftig i digitale kanaler med formål å styrke kundelojaliteten. Selskapet er bevisst denne utfordringen, og har i sin prioritering av teknologisk utvikling lagt disse utviklingstrekkene til grunn.

Det er avgjørende å holde fokus på forbedringer slik at selskapet utvikler seg til å møte morgendagens utfordringer, både for nye og eksisterende kunder. Det er stor konkurranse om kundene, noe som tilsier at det også i 2012 vil bli gjennomført mange anbudskonkurranser i offentlig sektor.

Sverre Thornes
Sverre Thornes
Styreleder

Lene Bjerkan
Lene Bjerkan
Vararepresentant

Oslo, 17. februar 2012

Reidar Mæland
Reidar Mæland

Kjell Arvid Svendsen
Kjell Arvid Svendsen

Reidun W. Ravem
Reidun W. Ravem

Bengt K. Hansen
Bengt K. Hansen
Valgt blant de ansatte

Hans Martin Hovden
Hans Martin Hovden
Administrerende direktør

Styret i KLP Skadeforsikring AS. Bengt K. Hansen, Lene Bjerkan, Reidar Mæland, Sverre Thornes, Kjell Arvid Svendsen og Reidun W. Ravem.

For dagene som kommer Fotografert av Christin Oldebråten

KLP Skadeforsikring AS Resultatregnskap

Note	Tusen kroner	2011	2010
TEKNISK REGNSKAP			
4	Forfalte bruttopremier	650 287	630 845
4	Avgitte gjensikringspremier	-43 560	-50 458
	Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie	-6 384	-45 530
	Endring i gjensikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	-1 512	3 672
	Premieinntekter for egen regning	598 831	538 529
	Allokert investeringsavkastning overført fra ikke-teknisk regnskap	53 947	56 651
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	2 629	2 110
	Brutto betalte erstatninger	-585 796	-530 355
	Gjensikringsandel av betalte bruttoerstatninger	61 916	37 889
	Endring i brutto erstatningsavsetning	79 402	-229 796
	Endring i gjensikringsandel av bruttoerstatningsavsetninger	-103 878	197 817
4	Erstatningskostnader for egen regning	-548 356	-524 445
19	Salgskostnader	-39 864	-36 203
	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	-119 030	-104 213
20	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-158 893	-140 416
	Resultat av teknisk regnskap før sikkerhetsavsetninger	-51 844	-67 570
	Endring i sikkerhetsavsetning mv.	-7 902	-23 548
	Resultat av teknisk regnskap	-59 746	-91 118
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
	Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler	139 427	109 896
	Verdiendringer på investeringer	-2 246	102 080
	Realisert gevinst og tap på investeringer	5 243	8 466
	Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader	-3 546	-3 144
6	Netto inntekter fra investeringer	138 877	217 299
	Allokert investeringsavkastning overført til teknisk regnskap	-53 947	-56 651
	Resultat av ikke-teknisk regnskap	84 931	160 648
	Resultat før skattekostnad	25 185	69 530
22	Skattekostnad	-28 848	2 915
	Resultat før andre resultatkomponenter	-3 663	72 445
	Andre resultat komponenter	0	0
	TOTALRESULTAT	-3 663	72 445
	Herav:		
	Endring i avsetning til naturskadefondet	35 667	-21 332
	Endring i garantiordningen	-1 264	-464
	Netto avgitt konsernbidrag	-30 740	0
	Årsresultatdisponeringer til(-) / fra(+) annen egenkapital	0	-50 649
	Sum	3 663	-72 445

KLP Skadeforsikring AS Balanse

Note	Tusen kroner	2011	2010
EIENDELER			
	Aktiverte IT-systemer	19 206	23 747
15	Immaterielle eiendeler	19 206	23 747
9	Investeringer som holdes til forfall	853 858	853 620
9	Utlån og fordringer	634 845	662 130
7	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	1 488 703	1 515 750
	Aksjer og andeler aksjefond	303 856	334 742
	Andeler i eiendomselskaper	319 312	316 458
8,12	Aksjer og andeler	623 168	651 200
9	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	594 136	471 234
9,12	Andeler rentefond	325 342	265 805
	Andre finansielle eiendeler	59 577	133 381
7,9	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	1 602 222	1 521 620
Sum investeringer			
		3 090 926	3 037 370
	Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	11 103	12 615
	Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	217 555	321 433
4	Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	228 657	334 048
	Fordringer på forsikringstakere	57 984	38 657
	Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	21 828	7 369
	Andre fordringer	211	884
	Fordringer	80 022	46 910
	Bankinnskudd	20 882	47 913
	Utsatt skattefordel	0	11 860
	Andre eiendeler	20 882	59 773
	Forskuddsbetalte kostnader	333	0
	Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	333	0
SUM EIENDELER			
		3 440 027	3 501 848

KLP Skadeforsikring AS Balanse

Note	Tusen kroner	2011	2010
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Innskutt egenkapital			
	Aksjekapital	220 000	220 000
	Annen innskutt egenkapital	140 866	140 866
13,14	Innskutt egenkapital	360 866	360 866
Opptjent egenkapital			
	Avsetning til naturskadefondet	210 642	246 309
	Avsetning til garantiordningen	27 520	26 256
14	Fond mv.	238 162	272 565
	Annen opptjent egenkapital	109 212	106 080
	Ressuransavsetning i annen egenkapital	10 758	13 890
	Annen opptjent egenkapital	119 970	119 970
14	Opptjent egenkapital	358 131	392 535
	Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	140 221	133 837
	Brutto erstatningsavsetning	1 963 213	2 042 615
	Sikkerhetsavsetninger	463 609	455 706
4	Forsikringsforpliktelser brutto	2 567 043	2 632 158
21	Pensjonsforpliktelser o.l	37 503	31 967
22	Øvrig utsatt skatt	2 764	0
	Avsetninger for forpliktelser	40 267	31 967
	Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	38 538	57 565
	Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	1 248	838
	Konsernbidrag	48 369	0
	Forpliktelser innen konsern	9 302	12 532
	Andre forpliktelser	5 934	4 084
	Forpliktelser	103 390	75 020
	Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	10 329	9 302
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	10 329	9 302
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
		3 440 027	3 501 848

Sverre Thornes
Sverre Thornes
Styreleder

Lene Bjerkan
Lene Bjerkan
Vararepresentant

Oslo, 17. februar 2012

Reidar Møland
Reidar Møland

Rolv W. Ravem
Rolv W. Ravem

Hans Martin Høvdén
Hans Martin Høvdén
Administrerende direktør

Kjell Arvid Svendsen
Kjell Arvid Svendsen

Bengt K. Hansen
Bengt K. Hansen
Valgt blant de ansatte

KLP Skadeforsikring AS Oppstilling av endringer i egenkapitalen 31.12.2011

2011			
Tusen kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2011	360 866	392 534	753 400
Resultat	0	-3 663	-3 663
Utvidet resultat	0	0	0
Sum totalresultat	0	-3 663	-3 663
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	0	0	0
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	0	0	0
Konsernbidrag netto etter skatt (avgitt)	0	-30 740	-30 740
Sum transaksjoner med eierne	0	-30 740	-30 740
Egenkapital 31.12.2011	360 866	358 131	718 997
2010			
Tusen kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2010	360 866	398 785	759 651
ULAE avsetning til erstatningsavsetningen 01.01.2010	0	-78 696	-78 696
Resultat	0	72 445	72 445
Utvidet resultat	0	0	0
Sum totalresultat	0	72 445	72 445
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	0	0	0
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	0	0	0
Konsernbidrag netto etter skatt (avgitt)	0	0	0
Sum transaksjoner med eierne	0	0	0
Egenkapital 31.12.2010	360 866	392 534	753 400

KLP Skadeforsikring AS Kontantstrømoppstilling

Tusen kroner	2011	2010
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Innbetalte premier direkte forsikring	632 665	662 191
Utbetalte gjenforsikringspremier	-43 560	-50 458
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser direkte forsikring	-580 542	-498 490
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser	50 219	31 059
Utbetalinger til andre leverandører for varer og tjenester	-100 416	-87 034
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnetninger, arbeidsgiveravgift mv.	-71 833	-68 281
Innbetaling av renter	104 653	104 837
Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	601	-1 248
Innbetalinger vedrørende verdipapirer	671 941	667 371
Utbetalinger vedrørende verdipapirer	-799 681	-393 641
Netto inn- og utbetalinger for kjøp/salg av andre verdipapirer med kort løpetid	75 149	-72 259
Netto inn- og utbetalinger fra eiendomsvirksomheten	38 121	28 304
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	-22 684	322 350
NETTO KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	-1 917	-155 178
NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	-2 430	-140 000
NETTO ENDRING I BANKINNSKUDD	-27 031	27 172
BEHOLDNING AV BANKINNSKUDD VED PERIODENS BEGYNNELSE	47 913	20 741
BEHOLDNING AV BANKINNSKUDD VED PERIODENS SLUTT	20 882	47 913

Note 1 Generell informasjon

KLP Skadeforsikring AS leverer skadeforsikring til kommuner, fylkeskommuner, helseforetak og bedrifter både i offentlig og privat sektor. Selskapet leverer også forsikringsprodukter til personmarkedet, primært mot KLPs pensjonskunder. Det største produktområdet er forsikring til offentlig sektor.

KLP Skadeforsikring AS er et aksjeselskap registrert og hjemmehørende i Norge. KLP Skadeforsikring AS er et heleid datterselskap av Kommunal

Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper

Nedenfor følger en beskrivelse av de vesentligste regnskapsprinsippene som er benyttet i selskapsregnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsistent for alle perioder som er presentert.

2.1 BASISPRINSIPPER

Regnskapet for KLP Skadeforsikring AS er utarbeidet i samsvar med Forskrift nr. 1241 av 16. desember 1998: «Forskrift for årsregnskap m.m. for forsikringselskaper» (årsregnskapsforskriften) samt forskrift av 20. desember 2011 om endring i forannevnte forskrift nr. 1241. Forskriftene er endret som følge av tilpasning til internasjonale EU-godkjente regnskapsprinsipper (IFRS/IAS), og endringer i forsikringslovgivningen. Endringene fastsetter at selskapsregnskapet skal utarbeides i samsvar med forskrifter om internasjonale regnskapsstandarder gitt i medhold av regnskapsloven § 3-9 annet ledd med mindre annet følger av forskriften. KLP Skadeforsikring AS inngår i et konsern hvor det avlegges konsernregnskap etter IFRS, og avlegger dermed selskapsregnskap etter internasjonale regnskapsstandarder i henhold til regnskapsloven § 3-9 med unntak av de tillegg som følger av årsregnskapsforskriften.

Selskapet har benyttet Forskrift nr. 57 av 21.01.2008 «Forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder» for føring av konsernbidrag. Det innebærer at regnskapsført konsernbidrag er presentert som henholdsvis gjeld (avgitt konsernbidrag) og fordring (mottatt konsernbidrag), selv om konsernbidragene ikke var vedtatt på balanse-tidspunktet.

Selskapsregnskapet er utarbeidet med utgangspunkt i prinsipp om historisk kost, med følgende unntak:

- Finansielle eiendeler og gjeld (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet.

For å utarbeide selskapsregnskap etter årsregnskapsforskriften, må ledelsen foreta regnskapsmessige estimater og skjønnsmessige vurderinger. Dette vil påvirke selskapets regnskapsførte verdi av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. Faktiske tall vil kunne avvike fra benyttede estimater. Områder hvor det er utvist skjønnsmessige vurderinger og estimater av vesentlig betydning for selskapet er beskrevet i note 3.

Alle beløp er presentert i tusen kroner uten desimal med mindre annet er angitt.

Regnskapet er satt opp etter forutsetning om fortsatt drift.

2.2 ENDRINGER

Flere av forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser har blitt endret i 2011. To forhold medfører endringer i regnskapsføringen for KLP Skadeforsikring AS.

1. Erstatningsavsetningen omfatter nå også forventede fremtidige skadebehandlingskostnader for inntrufne uoppgjorte skader.

Landspensjonskasse (KLP). Selskapet har hovedkontor i Dronning Eufemias gate 10, 0191 Oslo.

Selskapets årsregnskap for 2011 ble vedtatt av selskapets styre den 17.02.2012.

2. Administrasjonsavsetningen er ikke lenger omfattet i de forsikringstekniske avsetninger under Egenkapital.

Endringene er innført for regnskapsåret 2011. Dette medfører også en ny inngående balanse for regnskapsåret.

Den inngående balansen 2010 er endret slik at total egenkapital reduseres med 78,7 MNOK etter skatt. Som følge av oppløsning av adm. avsetningen er 85,3 MNOK en reduksjon i fond klassifisert som bundet egenkapital.

Erstatningsavsetningen er økt med 87,8 MNOK tilsvarende inngående balanse for avsetning til indirekte skadebehandlingskostnader for uoppgjorte skader.

2.3 SEGMENTINFORMASJON

Selskapets forretningsmessige segmenter er definert i forhold til forretningsområder hvor risiko og avkastning skiller seg fra hverandre. Selskapets segmenter er inndelt i offentlig bedrift og personmarked.

2.4 OMREGNING AV TRANSAKSJONER I UTENLANDSK VALUTA

a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Selskapsregnskapet presenteres i norske kroner (NOK), som er den funksjonelle valutaen til selskapet.

b) Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Valutagevinster – og tap på transaksjoner i utenlandsk valuta resultatføres. Det gjel-der også omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) på balanse-dagen.

Omregningsdifferanser på ikke-pengeposter inngår som del av gevinst og tap ved vurdering til virkelig verdi. Omregningsdifferanser knyttet til ikke-pengeposter som aksjer til virkelig verdi over resultatet, inngår som et element i resultatført verdiendring.

2.5 IMMATERIELLE EIENDELER

Selskapets immaterielle eiendeler består i all hovedsak av aktiverte IT-systemer. Ved kjøp av nytt IT – system aktiveres direkte henførbare kostnader utbetalt til systemleverandør, samt ekstern konsulentbistand og internt medgåtte kostnader for å få systemet installert og klart til bruk.

Ved videreutvikling av IT-systemer aktiveres både eksterne og interne kostnader jfr. ovenfor. Systemendringer som betraktes som vedlikehold kostnadsføres løpende.

Når et IT-system er ferdigstilt, avskrives aktiverte kostnader lineært over forventet brukstid (3 – 12 år). Ved senere aktiveringer grunnet videre-

utvikling avskrives disse over den opprinnelig fastsatte brukstid med mindre påkostningen øker systemets totale forventede brukstid.

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et aktivert IT-system er høyere enn gjenvinnbart beløp, foretas det test for verdifall. Hvis balanseført verdi er høyere enn gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til gjenvinnbart beløp.

2.6 FINANSIELLE EIENDELER

Selskapets finansielle eiendeler er inndelt i følgende kategorier: Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat, lån og fordringer og finansielle eiendeler som holdes til forfall. Hensikten med eiendelen bestemmer klassifikasjonen, og ledelsen foretar klassifiseringen ved anskaffelse av den finansielle eiendelen.

a) Virkelig verdi over resultatet

Denne kategorien inndeles i to underkategorier: (1) Holdt for omsetning, (2) frivillig kategorisert til virkelig verdi over resultat ved anskaffelse etter virkelig verdi opsjon.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning er eiendeler som er anskaffet primært med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvinginger. Selskapets derivater inngår i denne kategorien. Virkelig verdi er fastsatt ut i fra observerbare kurser i et aktivt marked, eller der slik pris ikke finnes, gjennom intern modell med jevnlig innhentning av ekstern prising for å kvalitetssikre intern prisingsmodell.

Finansielle eiendeler frivillig kategorisert til virkelig verdi over resultat ved anskaffelse består av finansielle eiendeler som forvaltes som en gruppe, og hvor deres inntjening vurderes og rapporteres til ledelsen på grunnlag av virkelig verdi. Størrelsen på porteføljen bestemmes ut fra selskapets ønskede risikoeksponering mot rente- og aksjemarkedet.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, medtas i resultatregnskapet i den perioden de oppstår. Dette inngår i linjen «verdiendringer på investeringer».

Kupongrenter er inntektsført etter hvert som de er påløpt, og inngår i linjen «renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler». Aksjeutbytte innregnes i resultatet i linjen «renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler» når selskapets rett til utbytte er fastslått.

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt i forhold til observerbar kjøpskurs i et aktivt marked, eller der slik kjøpskurs ikke finnes, gjennom interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne data.

b) Lån og fordringer

Lån og fordringer er finansielle eiendeler, med unntak av derivater, med faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked eller som selskapets har intensjon om å selge på kort sikt eller har øremerket til virkelig verdi over resultat.

Lån og fordringer er inndelt i to underkategorier:

- i) Lån og fordringer tilknyttet investeringsvirksomheten
- ii) Lån og fordringer øvrige inklusive fordringer på forsikringstakere

Lån og fordringer i investeringsvirksomheten består av obligasjoner til amortisert kost som ikke er priset i et aktivt marked.

Lån og fordringer øvrige inklusive premiefordringer består av premiefordringer og diverse øvrige fordringer.

Lån og fordringer innregnes i balansen første gang til virkelig verdi. Påfølgende måling skjer til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metode med eventuelt nedskrivning for tap.

Effektiv rente på lån og fordringer i investeringsvirksomheten resultatføres og inngår i linjen «renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler».

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne data.

c) Finansielle eiendeler som holdes til forfall

Finansielle eiendeler som holdes til forfall består av finansielle eiendeler, som ikke er derivater, og som har faste eller bestembare betalinger og definert et forfallstidspunkt, og som selskapet har intensjon og evne til å holde til forfall med unntak for:

- a) de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet
- b) de som oppfyller definisjonen til lån og fordringer.

Finansielle eiendeler som holdes til forfall innregnes i balansen første gang til virkelig verdi. Påfølgende måling skjer til amortisert kost med bruk av effektiv rentemetode med fradrag for nedskrivning for tap, og denne verdiendringen inngår i linjen «renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler» i resultatregnskapet.

Virkelig verdi er fastsatt ut i fra observerbare kurser i et aktivt marked.

Kjøp og salg av finansielle eiendeler regnskapsføres på handelsdato, det vil si når selskapet har forpliktet seg til å kjøpe eller selge den finansielle eiendelen. Finansielle eiendeler innregnes til virkelig verdi fra det tidspunkt selskapet overtar rettigheter og forpliktelser knyttet til eiendelen. Direkte kjøpsomkostninger inkluderes i anskaffelseskost med unntak for kjøpsomkostninger knyttet til eiendeler til virkelig verdi over resultat. For disse eiendelene kostnadsføres kjøpsomkostningene direkte. For finansielle eiendeler hvor kjøpsomkostninger inngår i anskaffelseskost, vil differansen mellom transaksjonskurs inklusive kjøpsomkostninger danne grunnlag for verdiendring mot sluttkurs på handelsdagen. Finansielle eiendeler fraregnes når selskapet ikke lenger har rett til å motta kontantstrømmen fra eiendelen eller selskapet har overført all risiko og rettigheter knyttet til eierskapet.

2.7 ALLOKERT INVESTERINGSAVKASTNING

Investeringsavkastningen registreres i det ikke-tekniske regnskap. For å vise et riktigere forsikringsteknisk resultat, overføres en andel av investeringsavkastningen fra det ikke-tekniske regnskap til det tekniske regnskap.

Ved beregning av allokert investeringsavkastning benyttes et beregningsgrunnlag svarende til «forsikringsfond brutto» med fradrag for posten «andre tekniske avsetninger». I tillegg inngår posten «gjenforsikringsandel av brutto forpliktelser» i beregningen. Beregningsgrunnlaget fastsettes som et gjennomsnitt for regnskapsåret. Ved gjennomsnittsberegningen benyttes opplysninger om ovennevnte balansepost relatert til inngående og utgående balanser samt opplysninger fra balanseoppstillingen kvartalsvis.

Som forsikringsteknisk rente anvendes regnskapsårets gjennomsnittlige rente på statsobligasjoner med gjenstående løpetid på tre år. Av praktiske årsaker er gjennomsnittet for 2010 og 2011 beregnet ved å anvende data for perioden medio desember forutgående år til medio desember inneværende år. Gjennomsnittlig forsikringsteknisk rente for 2011 er beregnet av Finanstilsynet til 2,29 prosent. For 2010 var den beregnet til 2,46 prosent.

2.8 MOTREGNING

Finansielle eiendeler og finansiell gjeld er bare motregnet i den grad det foreligger en juridisk rett til å motregne forpliktelse mot fordring, samt at forfallstidspunktet for eiendelen samsvarer med forfallstidspunktet for gjelden.

2.9 FORSIKRINGSKONTRAKTER

Selskapet definerer forsikringskontrakter i tråd med IFRS 4. Et avgjørende vilkår for at en kontrakt defineres som forsikringskontrakt er at den må inneholde betydelig forsikringsrisiko. Produktene selskapet tilbyr tilfredsstillende kravet om betydelig forsikringsrisiko etter denne definisjonen.

Det er gjennomført tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på de regnskapsførte forpliktelsene på forsikringskontraktene står i forhold til forsikringskundernes kontraktsmessige rettigheter. Selskapets avsetninger tilfredsstillende kravene i denne testen, og IFRS 4 stiller ikke ytterligere krav til reservering. Selskapet har derfor benyttet gjeldende norsk regelverk for regnskapsføring av forsikringskontrakter.

2.10 PRODUKTER

I skadeforsikring tilbys følgende produkter:

Yrkesskade og Trygghet

Forsikringskontrakter som dekker kundenes arbeidstagerer for yrkesskader som faller inn under yrkesskadeloven og hovedtariffavtalen. I tillegg tegnes forsikringskontrakter som dekker arbeidstagerne for ulykke i fritiden.

Ulykke

Forsikringskontrakter som dekker kunden for ulykker i fritiden. Det tegnes også forsikringskontrakter som dekker skoleelever i skoletiden.

Brann-Kombinert

Forsikringskontrakter som dekker skade på kundenes eiendommer og eventuelle verditap som påføres kunden ved skade eller tap av eiendommen. Produktet inkluderer også en obligatorisk naturskadedekning.

Motorvogn

Forsikringskontrakter som dekker skade oppstått ved bruk av kundenes motorvogner.

Ansvar

Forsikringskontrakter som dekker skade påført tredjeperson som en følge av kundenes virksomhet.

Reise

Forsikringskontrakter som dekker skader og tap oppstått på reiser.

Risikoen for selskapet reduseres gjennom tegning av reassuransekontrakter som dekker erstatninger over gitte beløp pr. skade i alle bransjer nevnt over.

2.11 FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Selskapet skal til enhver tid ha forsikringstekniske avsetninger som gir full dekning av det forsikringstekniske ansvar og annen risiko avledet av forsikringsvirksomheten. Selskapets avsetninger skal i alle tilfeller til enhver tid oppfylle de minstekrav til avsetninger som følger av forskrifter eller av vedtak og regler gitt i medhold til «Forskrift om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring» av 10. mai 1991 nr 301 og «Utfyllende forskrift om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring» av 18. november 1992 nr. 1242 med oppdateringer.

Følgende fond inngår forsikringstekniske avsetninger:

Avsetning for ikke opptjent premie

Premieavsetningen utgjør den ikke opptjente del av forfalt premie ved regnskapsårets slutt.

Erstatningsavsetning

Avsetningen omfatter avsetninger knyttet til skader som er meldt, men ikke oppgjort. Videre gjelder det skader som er inntruffet men ikke meldt ved regnskapsårets slutt.

Sikkerhetsavsetning

Sikkerhetsavsetning skal sikre selskapets evne til å dekke erstatningsansvar for egen regning grunnet ekstraordinære skadeforløp.

Forsikringslovgivningens krav til forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring er ikke utelukkende knyttet til eksisterende kontrakter med kundene. Tre typer avsetninger faller derfor utenfor gjeldsdefinisjonen etter IFRS som nå er implementert i den endrede årsregnskapsforskriften.

a) Garantiordning

Avsetning til garantiordningen er ment å dekke mulige fremtidige utbetalinger som følger av at et annet skadeforsikringsselskap ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser. Avsetningen tilsvarende 1,5 prosent av de tre siste års opptjente bruttopremie. Avsetning til garantiordningen er å betrakte som en betinget forpliktelse og må således klassifiseres som egenkapital.

b) Naturskadedefond

Avsetning til naturskadedefondet er ment å dekke mulige fremtidige utbetalinger til erstatninger knyttet til fremtidige naturskader. Avsetningen reflekterer forsikringsrisiko, og foretas med utgangspunkt i eksisterende kontrakter, men avsetningen fjernes ikke ved kontraktens opphør. Anvendelse av fondet kan således gå til dekning av fremtidige naturskader som ikke er knyttet til eksisterende forsikringskontrakter. Avsetninger knyttet til fremtidige hendelser kan ikke klassifiseres som en forpliktelse og må derfor klassifiseres som egenkapital.

c) Reassuransavsetningen

Reassuransavsetningen representerer avsetning til dekning av de kostnader som påløper hvis en eller flere av selskapets reassurandører ikke dekker sine andeler av de samlede erstatningsforpliktelser. Reassuransavsetningen klassifiseres som egenkapital og presenteres som en del av annen opptjent egenkapital.

2.12 PENSJONSFORPLIKTELSE EGNE ANSATTE

Selskapets pensjonsforpliktelser er forsikringsmessig delvis dekket gjennom offentlig tjenestepensjon i KLP ved medlemskap i Fellesordningen for kommuner og bedrifter («Fellesordningen»). Pensjonsansvar utover Fellesordningen dekkes over driften. Pensjonskostnadene er behandlet i samsvar med IAS 19.

Netto pensjonsforpliktelse er forskjellen mellom pensjonsmidlenes virkelige verdi (dvs flytteverdi) og nåverdien av de beregnede pensjonsforpliktelser. Disse beregningene er foretatt etter lineær opptjening på basis av forutsetninger om dødelighet, uførhet, frivillig avgang, uttak av AFP, fremtidig lønnsutvikling (i kommunal sektor for Fellesordningen), fremtidig vekst i folketrygdens grunnbeløp (G), antakelser om fremtidig avkastning m.m. De økonomiske forutsetningene er fastsatt i tråd med prinsippene i NRS' veiledning om pensjonsforutsetninger. Netto forplik-

telse er klassifisert som avsetning for forpliktelse i balansen. Dersom verdien av pensjonsmidlene overstiger nåverdien av beregnede pensjonsforpliktelser er netto midler presentert som langsiktig fordring.

Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse og forventet avkastning på pensjonsmidlene. I tillegg kommer resultatført estimatavvik. Estimataviket består av differansen mellom estimerte og endelig beregnede pensjonsforpliktelser og –midler. Estimatavvik ut over 10 prosent av det høyeste av brutto pensjonsforpliktelser og brutto pensjonsmidler ved årets begynnelse (korridoren) resultatføres lineært over gjenværende opptjeningstid.

Fellesordningen er en flerforetaksordning, dvs. at den forsikringstekniske risiko er fordelt mellom alle kommuner og bedrifter som deltar i ordningen. De økonomiske og aktuariemessige forutsetninger som ligger til grunn for beregning av netto pensjonsforpliktelser baserer seg derfor på forutsetninger som er representative for hele fellesskapet.

Arbeidsgiveravgift er beregnet på nettoforpliktelse. Brutto pensjonsforpliktelse som grunnlag for fastsettelse av amortiseringsgrunnlaget for korridor inkluderer ikke arbeidsgiveravgift.

2.13 SELSKAPETS EGENKAPITAL

Selskapets egenkapital består av aksjekapital og annen egenkapital. Aksjekapitalen er stiftet av Kommunal Landspensjonskasse, som eier alle aksjene i selskapet. Selskapets aksjer er et omsettelig egenkapitalinstrument, men aksjene er ikke notert på børs eller annen markedsplass.

Annen egenkapital består av mottatt konsernbidrag og opptjent egenkapital.

Det vises også til omtale under pkt. 2.11 hvor det fremgår at avsetning til garantiordningen og avsetning til naturskadepoolen inngår i selskapets egenkapital som bundne fond. Endringer i egenkapitalen; bundne fond og opptjent egenkapital er omtalt under pkt. 2.2.

Utdeling fra selskapet er regulert gjennom alminnelige selskapsrettslige bestemmelser.

2.14 REGNSKAPSFØRING AV INNTEKTER

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget.

a) Premieinntekter

Premieinntekter inntektsføres med det beløp som forfaller i regnskapsåret. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning mot uopptjent premie. Andel av periodens brutto premieinntekt som tilfaller reassurandør i forbindelse med gjenforsikring går til fradrag i brutto premieinntekt.

b) Renteinntekter/kostnader

Renteinntekter og rentekostnader tilknyttet alle rentebærende finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost, inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetoden. For rentebærende finansielle investeringer som måles til virkelig verdi klassifiseres renteinntekten som løpende avkastning fra finansielle investeringer, mens effekten av renteendringer klassifiseres som netto urealisert gevinst fra finansielle investeringer til virkelig verdi over resultatet.

2.15 SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 28 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattemessige midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttiggjort.

Skatt på avgitt konsernbidrag er ført mot betalbar skatt i balansen.

2.16 KONTANTER OG KONTANTEKUIVALENTER

Som kontanter og kontantekvivalenter regnes kontantbeholdning og bankinnskudd tilknyttet daglig drift. Bankinnskudd tilknyttet verdipapirvirksomheten er definert som finansiell eiendel. Kontantstrømoppstillingen er satt opp etter den direkte metoden.

Note 3 Viktige regnskapsestimater og vurderinger

Selskapet utarbeider estimater og antakelser om framtidige forhold. Disse evalueres løpende, og er basert på historiske erfaringsdata og forventninger om sannsynlige framtidige hendelser vurdert ut i fra data som foreligger på tidspunktet for avleggelsen av regnskapet.

Det må forventes at estimatene vil avvike fra det endelige utfall, og nedenfor omtales de områdene hvor det er betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseførte verdier i framtidige perioder.

Forsikringskontrakter

Ved beregning av forsikringstekniske avsetninger i bransjen skadeforsikring er det foretatt individuell skadereservering for alle meldte skader (RBNS). Reserveringene justeres i takt med løpende skadebehandling. Alle åpne skader skal ha en spesiell vurdering minst én gang i året. Avsetning for inntrufne skader som ikke er meldt til selskapet (IBNR), skjer ved hjelp av statistiske modeller. Modellene hensyntar det erfaringsbaserte meldemønsteret innenfor de forskjellige risikogrupperne.

I skadeforsikring foretas det også målinger og justeringer av de totale erstatningsavsetningene (RBNS+IBNR) slik at det totale avsetningsnivået blir målt opp mot endringer i risikoelementer som skadefrekvens, storskadeinnslag, bestandssammensetning og bestandsstørrelse. Erstatningsavsetningene er vurdert til forventningsrett nivå, dvs. at det ikke er sikkerhetsmarginer i denne. Erstatningsavsetningen er ikke neddiskontert, dvs. at det ikke er hensyntatt finansinntekter av de avsatte midler frem til utbetalingstidspunktet. Dette representerer en sikkerhetsmargin i forhold til framtidige erstatningsutbetalinger.

Erstatningsavsetningen tillegges også en avsetning for framtidige indirekte skadebehandlingskostnader (ULAE). Denne beregnes med utgangspunkt i størrelsen på RBNS og IBNR.

Sikkerhetsavsetningen i skadeforsikring skal dekke ekstraordinære fluktasjoner. Minstekravet tilsvarer et nivå som med 99 prosent sannsynlighet dekker fluktasjoner i skaderesultatene.

Minstekrav til avsetninger i skadeforsikring er beregnet ved modeller gitt i forskrift om forsikringstekniske avsetninger fastsatt av Finanstilsynet. De faktiske avsetninger overstiger minstekravene.

Andeler i eiendomsselskaper

Selskapet eier andeler i eiendomsselskaper organisert som ANS. ANS-andelene vurderes til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. ANS-andelene omsettes ikke i et aktivt marked, og virkelig verdi estimeres ut i fra den underliggende eiendoms verdi. Det er heller ikke et aktivt marked for de underliggende eiendommer, og verdifastsettelsen av disse er basert på en intern prisningsmodell hvor det tas utgangspunkt i et langsiktig avkastningskrav for den enkelte eiendom. Verdsettelsen utføres av søsterselskapet KLP Eiendom AS, som har erfaring med å verdsette investeringseiendom for KLP konsernet. KLP Eiendom AS er en betydelig eiendomsaktør i det norske markedet.

Per 31.12.2011 ble bygninger og faste eiendommer verdsatt ved hjelp av KLP Eiendom AS' verddivurderingsmodell. Modellen tar utgangspunkt i neddiskontering av beregnet 20 års kontantstrøm, og benyttet per 31.12.2011 en diskonteringsfaktor som tilsvarer markedets avkastningskrav for tilsvarende eiendommer.

Følgende hovedkomponenter inngår i framtidig kontantstrøm:

- Gjeldende betingelser, kontraktsutløp og antatt markedsleie
- Ledige arealer med antatt markedsleie
- Parkeringsinntekter, parkeringsareal og antall plasser
- Antatt årlig inflasjon
- Årlig leieregulering i prosent av inflasjon
- Generell ledighet
- Normale årlige driftskostnader
- Normale årlige felleskostnader pr. m2
- Oppgraderingskostnader pr. m2 ved nytteleie
- Evt. ytterligere oppgraderingskostnader (år og beløp)
- Antall måneder ledighet ved hvert kontraktsutløp
- Antatt sluttverdi år 20
- Nominelt avkastningskrav

Som en del av verddivurderingen utføres også yieldbetraktninger for den enkelte eiendom og for totalporteføljen. I tillegg til verdsettelse ved bruk av KLP Eiendom AS verddivurderingsmodell innhentes eksterne verddivurderinger for et utvalg av eiendommene. Disse benyttes for å fastsette egne beregningsparametere og for å kvalitetssikre de interne verddivurderingene.

Mindre endringer i avkastningskravet vil gi relativt store utslag i eiendomsverdiene og det antas at vesentlige endringer i spesielt «Gjeldende betingelser, kontraktsutløp og antatt markedsleie» samt «Generell ledighet», er de faktorene som vil påvirke regnskapstallene mest.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Nåverdien av netto pensjonsforpliktelser selskapet har overfor sine ansatte, avhenger av en rekke forutsetninger av økonomisk og demografisk art. Små endringer i disse variablene kan gi relativt store utslag i brutto påløpt pensjonsforpliktelse og dermed brutto pensjonskostnad. Selskapet avdemper den regnskapsmessige effekten av endrede forutsetninger ved måling av pensjonsforpliktelser ved at kun estimatavvik utover 10 prosent av det høyeste av brutto pensjonsforpliktelser og brutto pensjonsmidler fordeles og resultatføres over gjenværende løpetid.

Selskapet har fulgt «Veiledningen for fastsettelse av pensjonsforutsetninger» utgitt av Norsk regnskapsstiftelse (NRS) 6. januar 2009. Oppdatert veiledning utgitt 5. januar 2012 er lagt til grunn for oppdatert måling av beste estimat for påløpte forpliktelser og midler per 31.12.2011.

Det er lagt vekt på at forutsetningene er innbyrdes konsistente. De parametrene som er av størst betydning for netto pensjonsforpliktelser er diskonteringsrente, forutsetning om framtidig lønnsvekst, forutsetning om framtidig regulering av folketrygdens grunnbeløp (G-regulering), pensjonsregulering, forutsetninger om framtidig levealder og framtidig uttakstilbøyelighet av AFP.

Diskonteringsrenten er fastsatt med utgangspunkt i statsobligasjonsrenten og ble vurdert per 31.12.2011 til 2,6 prosent og per 31.12.2010 til 4,0 prosent (25 års vektet utbetalingstid).

Forutsetningene om framtidig lønnsvekst, framtidig G-regulering/ pensjonsregulering er fastsatt i tråd med veiledningens konkrete anbefaling til henholdsvis 3,5 prosent (lønnsvekst) og 3,25 prosent (regulering av G/pensjoner). For den kommunale pensjonsordningen skal pensjonsreguleringen være lik G-reguleringen.

Forutsetninger om levealder (dødelighet) er basert på nyeste dødelighetstabell (K2005).

Det er lagt til grunn en framtidig uttakstilbøyelighet på 45 prosent, det vil si 45 prosent tar ut AFP ved fylte 62 år.

a) Virkelig verdi på finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler som er klassifisert som eiendeler der endringer i virkelig verdi resultatføres, og er i stor grad eiendeler som omsettes i et marked slik at markedsverdien kan fastsettes med stor grad av sikkerhet. For noterte papirer med liten omsetning, vurderes det hvorvidt det observerbare kursen kan antas å være reell.

Dersom det konkluderes med at en observerbar markedskurs ikke er representativ for eiendelens virkelige verdi, eller verdipapiret ikke omsettes i et notert marked, estimeres markedsverdien. Estimater baseres på markedsforhold som foreligger på balansedagen. Unoterte rentepapirer prises ut i fra en rentekurve med et risikotillegg som representerer markedets prising av utsteders bransjespesifikke risiko. Rentekurvene innhentes daglig fra ekstern kilde, men spreadkurver innhentes månedlig. Det innhentes jevnlig eksterne priser på en betydelig andel av disse unoterte papirene for å etterprøve egne verdsettelsesmodeller.

b) Tap på finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler som ikke måles til markedsverdi, vurderes for verdifall på balansedagen.

KLP Skadeforsikring AS' portefølje av obligasjoner vurdert til amortisert kost, inkludert obligasjoner som holdes til forfall, vurderes enkeltvis hvert kvartal. Porteføljen består av høyt kredittvurderte utstedere, og dersom utsteders kredittvurdering endres negativt foretas det nedskrivning kun dersom det i tillegg observeres forhold som oppfattes som en objektiv hendelse som innvirker på framtidige kontantstrømmer fra investeringen.

Note 4 Premier, erstatninger og avsetninger

Tusen kroner	NÆRINGSBETONT						Sum næringsbetonte forsikringer	PRIVATBETONT					Sum privatbetonte forsikringer	Naturskade-forsikringer	Andre poolordninger m.m.	Totalt 2011	Totalt 2010	Totalt 2009
	Yrkesskade-forsikringer	Trygghets-forsikringer	Kombinerede forsikringer	Motorvogn-forsikringer	Ansvars-forsikringer	Ulykkes-forsikringer		Kombinerede forsikringer	Motorvogn-forsikringer	Fritidsbåt-forsikringer	Reise-forsikringer	Naturskade-forsikringer						
Forfalte premier																		
Brutto premier	98 688	43 799	216 011	81 904	43 584	483 986	9 045	35 360	72 335	2 834	7 115	126 689	39 472	140	650 287	630 845	608 941	
Avgitte premier	2 303	1 023	33 860	2 184	1 862	41 232	204	247	1 590	166	120	2 327	0	0	43 560	50 458	35 770	
Premier for egen regning	96 385	42 776	182 151	79 720	41 722	442 754	8 841	35 113	70 745	2 668	6 995	124 362	39 472	140	606 727	580 387	573 171	
Brutto forretning																		
Opptjente bruttopremier	101 989	45 976	220 060	82 498	45 783	496 307	9 215	27 962	60 567	2 492	6 167	106 403	41 053	140	643 903	585 315	604 662	
Påløpne bruttoerstatninger	40 047	20 773	153 477	89 544	29 175	333 016	3 628	39 033	45 357	1 661	4 075	93 754	76 721	2 906	506 397	760 151	466 952	
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	22 511	9 034	44 147	16 335	10 369	102 396	2 379	12 454	27 432	1 146	2 431	45 841	10 714	-59	158 893	140 416	147 252	
Forsikringsteknisk resultat brutto	39 431	16 169	22 436	-23 381	6 239	60 895	3 208	-23 525	-12 222	-315	-339	-33 192	-46 382	-2 707	-21 387	-315 252	-9 542	
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som ikke kan henføres direkte til bransjer, er fordelt forholdsmessig etter premie.																		
Avgitt forretning																		
Opptjente premier	2 294	1 056	35 620	2 180	1 775	42 925	212	223	1 440	153	119	2 147	0	0	45 072	46 786	35 378	
Gjenforsikringsandel påløpne erstatninger	-8 010	-649	-33 732	3 946	-2 246	-40 691	0	0	0	0	0	0	0	-1 271	-41 962	232 861	69 323	
Forsikringsteknisk resultat	10 304	1 705	69 352	-1 766	4 021	83 616	212	223	1 440	153	119	2 147	0	1 271	87 034	-186 075	-33 945	
Egen regning																		
Forsikringsteknisk resultat	29 127	14 464	-46 916	-21 615	2 218	-22 721	2 996	-23 748	-13 662	-468	-458	-35 339	-46 382	-3 978	-108 421	-120 775	25 369	
Finansinntekter																		
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	179 962	197 973	
Resultat	29 127	14 464	-46 916	-21 615	2 218	-22 722	2 996	-23 748	-13 662	-468	-458	-35 339	-46 382	-3 978	-108 421	59 187	223 342	
Finansinntekter regnes ut ved *opnådd finansinntekt* på 4,50 prosent multiplisert med gjennomsnittlige avsetninger i den aktuelle bransje.																		
Påløpne erstatninger brutto																		
Årets skader	92 408	36 977	187 076	81 515	26 901	424 877	5 438	35 685	43 029	1 555	4 080	89 787	59 269	1 779	575 712	795 626	553 098	
Avviklingstap for tidligere år	-53 901	-17 380	-39 502	3 361	365	-107 057	-2 016	1 667	-37	34	-180	-532	17 452	985	-89 152	-66 912	-105 323	
Indirekte skadebehandlingskostnader	1 540	1 176	5 903	4 668	1 909	15 195	206	1 681	2 365	72	175	4 498	0	142	19 835	23 035	18 211	
Påløpne erstatninger brutto	40 047	20 773	153 477	89 544	29 175	333 015	3 628	39 033	45 357	1 661	4 075	93 753	76 721	2 906	506 395	751 749	465 986	
Påløpne erstatninger for egen regning																		
Årets skader	92 408	36 977	187 076	81 515	26 901	424 877	5 438	35 685	43 029	1 555	4 080	89 787	59 269	1 779	575 712	546 250	483 899	
Avviklingstap for tidligere år	-45 891	-16 731	-5 770	-585	2 611	-66 366	-2 016	1 667	-37	34	-180	-532	17 452	2 256	-47 190	-53 243	-105 449	
Indirekte skadebehandlingskostnader	1 540	1 176	5 903	4 668	1 909	15 195	206	1 681	2 365	72	175	4 498	0	142	19 835	23 035	18 211	
Påløpne erstatninger for egen regning	48 057	21 422	187 209	85 598	31 421	373 706	3 628	39 033	45 357	1 661	4 075	93 753	76 721	4 177	548 357	516 042	396 661	

I 2011 ble regnskapsføringen endret ved at indirekte skadebehandlingskostnader flyttes fra driftskostnader til erstatningskostnader. Erstatningsavsetningen ble også øket med en avsetning for fremtidige indirekte skadebehandlingskostnader samtidig som administrasjonsavsetningen i egenkapitalen falt bort.

Tallen for 2010 og 2009 er omarbeidet i henhold til dette og stemmer derfor ikke med de faktiske avlagte regnskapene for disse årene.

Note 4 Premier, erstatninger og avsetninger, forts.

Tusen kroner		NÆRINGSBETONT					Sum næringsbetonte forsikringer	Ulykkesforsikringer	PRIVATBETONT				Sum privatbetonte forsikringer	Naturskade-forsikringer	Andre poolordninger m.m.	Totalt 2011
		Yrkesskade-forsikringer	Trygghets-forsikringer	Kombinerte forsikringer	Motorvogn-forsikringer	Ansvars-forsikringer			Kombinerte forsikringer	Motorvogn-forsikringer	Fritidsbåt-forsikringer	Reise-forsikringer				
Forsikringstekniske avsetninger																
Premieavsetning, uopptjent brutto	31-12-10	17 164	7 060	33 904	15 382	7 916	81 426	1 459	12 111	27 252	1 113	2 155	44 090	8 322	0	133 837
Kredittilsynets minstekrav brutto		17 164	7 060	33 904	15 382	7 916	81 426	1 459	12 111	27 252	1 113	2 155	44 090	8 322	0	133 837
Premieavsetning, reassuranseandel		623	256	10 436	541	379	12 235	35	39	247	29	30	380	0	0	12 615
Premieavsetning, uopptjent f.e.r.		16 541	6 804	23 468	14 841	7 537	69 191	1 424	12 072	27 005	1 084	2 125	43 710	8 322	0	121 222
Kredittilsynets minstekrav f.e.r.		16 541	6 804	23 468	14 841	7 537	69 191	1 424	12 072	27 005	1 084	2 125	43 710	8 322	0	121 222
Premieavsetning, uopptjent brutto																
Premieavsetning, uopptjent brutto	31-12-11	13 863	4 883	29 854	14 788	5 716	69 104	1 289	19 509	39 020	1 455	3 103	64 376	6 740	0	140 221
Kredittilsynets minstekrav brutto		13 863	4 883	29 854	14 788	5 716	69 104	1 289	19 509	39 020	1 455	3 103	64 376	6 740	0	140 220
Premieavsetning, reassuranseandel		632	222	8 676	547	465	10 542	27	64	397	42	30	560	0	0	11 102
Premieavsetning, uopptjent f.e.r.		13 231	4 661	21 178	14 241	5 251	58 562	1 262	19 445	38 623	1 413	3 073	63 816	6 740	0	129 118
Kredittilsynets minstekrav f.e.r.		13 231	4 661	21 178	14 241	5 251	58 562	1 262	19 445	38 623	1 413	3 073	63 816	6 740	0	129 118
Erstatningsavsetning, brutto																
Erstatningsavsetning, brutto	31-12-10	941 517	311 110	594 473	69 037	73 824	1 989 962	21 487	8 662	11 650	652	962	43 414	0	9 239	2 042 615
Kredittilsynets minstekrav brutto		824 817	267 560	488 413	62 194	67 614	1 710 599	21 487	5 362	10 650	352	962	38 814	0	9 239	1 758 652
Erstatningsavsetning, reassuranseandel		16 866	649	291 833	9 515	2 570	321 433	0	0	0	0	0	0	0	0	321 433
Erstatningsavsetning, f.e.r.		924 651	310 461	302 640	59 522	71 254	1 668 529	21 487	8 662	11 650	652	962	43 414	0	9 239	1 721 182
Kredittilsynets minstekrav f.e.r.		792 451	266 911	207 785	59 522	63 529	1 390 199	21 483	5 356	10 265	346	951	38 402	0	9 239	1 437 840
Erstatningsavsetning, brutto																
Erstatningsavsetning, brutto	31-12-11	908 899	289 936	476 099	79 262	87 847	1 842 044	21 083	22 763	21 127	912	2 025	67 910	43 937	9 322	1 963 213
Kredittilsynets minstekrav brutto		773 175	258 453	393 228	68 799	64 847	1 558 502	21 084	10 563	20 127	412	1 525	53 711	43 937	9 322	1 665 472
Erstatningsavsetning, reassuranseandel		879	0	203 713	12 640	323	217 555	0	0	0	0	0	0	0	0	217 555
Erstatningsavsetning, f.e.r.		908 020	289 936	272 386	66 622	87 524	1 624 489	21 083	22 763	21 127	912	2 025	67 910	43 937	9 322	1 745 658
Kredittilsynets minstekrav f.e.r.		740 651	257 262	197 942	66 622	60 879	1 323 357	21 058	10 544	19 498	395	1 508	53 004	43 937	9 318	1 429 616
Sikkerhetsavsetning																
Sikkerhetsavsetning	31-12-10	167 295	53 638	148 709	25 164	40 253	435 059	5 808	5 532	6 484	763	734	19 321	0	1 326	455 706
Kredittilsynets minstekrav		87 295	28 638	63 709	15 164	20 253	215 059	5 808	5 532	6 484	763	734	19 321	0	1 326	235 706
Sikkerhetsavsetning																
Sikkerhetsavsetning	31-12-11	156 985	52 308	162 054	24 781	40 619	436 748	6 034	7 576	9 982	950	980	25 523	0	1 338	463 609
Kredittilsynets minstekrav		76 985	27 308	57 054	14 781	20 619	196 748	6 034	7 576	9 982	950	980	25 523	0	1 338	223 609
Avsetninger til pool-ordninger og andre spesielle ordninger																
Naturskadepoolen	31-12-10						0					0	246 309	0	0	246 309
Garantiordningen		5 743	2 383	9 212	3 330	1 981	22 648	516	347	782	35	122	1 807	0	0	26 256
Naturskadepoolen	31-12-11						0						210 642	0	0	210 642
Garantiordningen		5 217	2 208	9 463	3 632	2 000	22 520	463	756	1 670	71	194	1 846	0	0	27 520

Note 5 Virkelig verdi hierarki

Tusen kroner	31.12.11	31.12.10
Sertifikater, obligasjoner, samt utlån og fordringer		
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	453 707	458 980
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	515 339	402 215
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0
Periodiserte renter	10 009	9 225
Sertifikater, obligasjoner, samt utlån og fordringer	979 055	870 420
Aksjer og andeler		
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	303 856	334 742
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	0	0
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	319 312	316 458
Aksjer og andeler	623 168	651 200
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	1 602 222	1 521 620
Endringer i nivå 3, unoterte	2011	2010
Inngående balanse 2011	316 458	206 312
Solgt	0	-74 197
Kjøpt	0	150 299
Urealiserte endringer	61 904	60 094
Annet	-59 050	-26 050
Utgående balanse 2011	319 312	316 458

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos KLP Skade-forsikring AS er ANS andeler i eiendomsselskaper.

Note 6 Netto inntekter fra investeringer

Tusen kroner	2011	2010
Renter bank	3 844	1 582
Renter derivater	0	0
Renter obligasjoner virkelig verdi	60 695	27 530
Sum renteinntekter finansielle instrumenter til virkelig verdi	64 539	29 111
Renter obligasjoner amortisert kost	74 888	80 785
Renter utlån	0	0
Sum renteinntekter finansielle instrumenter til amortisert kost	74 888	80 785
Utbytte/renter aksjer og andeler	0	0
Sum renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler	139 427	109 896
Verdiendring aksjer og andeler	-6 935	100 637
Verdiendring obligasjoner	4 689	1 443
Verdiendring derivater	0	0
Sum verdiendring finansielle instrumenter til virkelig verdi	-2 246	102 080
Verdiendring obligasjoner	0	0
Verdiendring utlån	0	0
Sum verdiendring finansielle instrumenter til amortisert kost	0	0
Verdiendring annet	0	0
Sum verdiendringer på investeringer	-2 246	102 080
Realisert aksjer og andeler	5 369	8 478
Realisert obligasjoner	-465	-114
Realisert derivater	0	-44
Realisert annet	112	137
Sum realiserte finansielle instrumenter til virkelig verdi	5 015	8 457
Realisert obligasjoner til amortisert kost	240	132
Sum realisert finansielle instrumenter til amortisert kost	240	132
Andre finansielle kostnader og inntekter	-12	-123
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	5 243	8 466
Transaksjonsrelaterte kostnader	-217	-212
Forvaltningsgodtgjørelse	-3 062	-2 181
Renteutgifter	-268	-750
Sum administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader	-3 546	-3 144
Sum netto inntekter fra investeringer	138 877	217 299

Noten gir en spesifisert oversikt over linjene i balansen som utgjør «Netto inntekter fra investeringer».

Note 7 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelses

Nærmere om beregning av virkelig verdi

Virkelig verdi av investeringer notert i et marked er basert på gjeldene kjøpskurs. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benytter selskapet verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylig gjennomførte transaksjoner gjennomført på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter, og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og spreadkurver. Rentekurvene innhentes daglig, mens spreadkurver innhentes månedlig. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskapsespesifikk informasjon.

Virkelig verdi i kategoriene «Utlån og fordringer» og «Finansielle eiendeler som holdes til forfall» fastsettes ut ifra interne verdsettelsesmodeller.

De ulike finansielle instrumenter prises dermed på følgende måte:

a) Aksjer (noterte)

Likvide aksjer verdsettes som hovedregel på basis av priser levert fra indeksleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom ulike kilder for å fange opp eventuelle feil. Følgende kilder benyttes for aksjer: Oslo Børs, MSCI, Reuters. Oslo Børs har førsteprioritet, deretter MSCI og til slutt Reuters.

b) Aksjer (unoterte)

Selskapet benytter, så langt det lar seg gjøre, bransjebefalingene til Verdipapirfondenes forening. Dette innebærer i hovedtrekk følgende: Sist omsatt kurs har hovedprioritet. Dersom sist omsatt kurs ligger utenfor Salg/Kjøp spreaden i markedet, justeres pris deretter. Det vil si at hvis sist omsatt er under «Salg», justeres pris opp til «Salg». Hvis den er over «Kjøp» justeres den ned til «Kjøp». Dersom prisbildet anses som utdatert justeres prisen etter en markedsindeks. Selskapet har valgt Oslo Børs sin small cap indeks (OSEAX) som en tilnærming for unoterte aksjer. For aksjer hvor svært lite informasjon foreligger, så hentes det inn vurderinger fra meglere som benyttes som grunnlag for å estimere en antatt markedspris.

c) Utenlandske rentepapirer

Utenlandske rentepapirer prises i hovedregel på bakgrunn av priser innhentet fra indeksleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom flere ulike kilder for å fange opp eventuelle feil. Følgende kilder benyttes: JP Morgan, Barclays Capital Indicies, Bloomberg, Reuters.

JP Morgan og Barclays Capital Indicies har førsteprioritet (de dekker henholdsvis stat og corporate bonds). Deretter benyttes Bloomberg foran Reuter med bakgrunn i Bloombergs priskilde BVAL. BVAL inneholder verifiserte priser fra Bloomberg. Siste prioritet er Reuters.

d) Norske rentepapirer - stat

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Reuters som kilde. Det er Oslo Børs som leverer prisen (via Reuters). Kursene sammenlignes med kursene fra Bloomberg for å avdekke eventuelle feil.

e) Norske rentepapirer - resten

Alle norske Bonds unntatt stat prises teoretisk. Det benyttes en nullkupongkurve, samt spreadkurver til prisingen. Reuters benyttes som kilde til nullkupongkurven fra 0 til 10 år. Fra 12 år og over benyttes Bloomberg som kilde siden Reuters ikke leverer priser over 10 år. Årsaken til at Bloomberg ikke benyttes for hele kurven, er at Reuters generelt vurderes som bedre enn Bloomberg på det meste av skandinaviske priser.

Spreadkurvene mottas fra Verdipapirfondenes forening. Disse er basert på innhentede spreadkurver fra fem anonyme markedsaktører som blir omarbeidet til en snittkurve. Disse sendes ut ca. en gang i uken.

f) Obligasjoner som måles til amorisert kost (herunder obligasjoner som holdes til forfall)

Markedskurser innhentes for disse verdipapirene etter samme prinsipp som for norske rentepapirer beskrevet ovenfor. Spreadkurvene leveres av SE Banken og Swedbank.

g) Futures/FRA/IRF

Alle futureskontrakter prises av Reuters. Det innhentes også priser fra Bloomberg for å sjekke at prisene fra Reuters er korrekte.

h) Opsjoner

Bloomberg benyttes som kilde for prising av opsjoner som handles på børs.

i) Renteswapper

Prising av renteswapper gjøres teoretisk. Prisen er basert på swapkurver som innhentes fra Reuters.

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi, foretas det på balansedagen en vurdering av hvorvidt det finnes objektive indikatorer for verdiforringelse av den enkelte finansielle eiendel eller en gruppe av ensartede finansielle eiendeler.

Ved vurderingen av om det foreligger verdiforringelse legges det vekt på hvorvidt utsteder/debitor har vesentlige finansielle vanskeligheter, om det foreligger kontraktsbrudd, herunder mislighold, det vurderes om det er sannsynlig at skyldner går konkurs, det ikke lenger finnes et aktivt marked for eiendelen på grunn av finansielle vanskeligheter eller det observeres målbar nedgang i forventet kontantstrøm fra en gruppe finansielle eiendeler. Vurderingen baseres utelukkende på historiske forhold, framtidige hendelser vurderes ikke uansett grad av sannsynlighet.

Dersom det foreligger objektive bevis foretas det nedskrivning. Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny, forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med hhv. opprinnelig effektiv rente (eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (eiendeler med flytende rente). Nedskrivningen føres mot avsetningskonto og innregnes i resultatregnskapet. En eventuell reversering av tidligere nedskrivning føres tilbake mot avsetningskonto via resultatet.

Tusen kroner	2011		2010	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler målt til amortisert kost				
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost				
Norske hold til forfall obligasjoner	555 116	584 888	555 079	584 419
Opptjente ikke forfalte renter	11 867	11 867	11 867	11 867
Utenlandske hold til forfall obligasjoner	281 662	295 662	281 455	291 190
Opptjente ikke forfalte renter	5 213	5 213	5 220	5 220
Sum investeringer som holdes til forfall	853 858	897 630	853 620	892 696
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordringer- målt til amortisert kost				
Norske obligasjonslån	439 517	449 403	435 239	437 642
Opptjente ikke forfalte renter	5 998	5 998	7 482	7 482
Utenlandske obligasjonslån	185 133	196 491	215 172	221 024
Opptjente ikke forfalte renter	4 197	4 197	4 238	4 238
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	634 845	656 089	662 130	670 386
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	1 488 703	1 553 719	1 515 750	1 563 082
Eiendeler målt til virkelig verdi				
Andeler i eiendomselskap	319 312	319 312	316 458	316 458
Norske aksjefond	303 856	303 856	334 742	334 742
Sum aksjer og andeler	623 168	623 168	651 200	651 200
Norske obligasjoner	452 836	452 836	353 906	353 906
Opptjente ikke forfalte renter	8 183	8 183	7 540	7 540
Utenlandske obligasjoner	12 195	12 195	15 095	15 095
Opptjente ikke forfalte renter	209	209	248	248
Norske sertifikater	99 082	99 082	88 031	88 031
Opptjente ikke forfalte renter	1 461	1 461	1 360	1 360
Utenlandske sertifikater	20 172	20 172	5 054	5 054
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	594 136	594 136	471 234	471 234
Norske obligasjonsfond	325 342	325 342	265 805	265 805
Sum rentefondsandeler	325 342	325 342	265 805	265 805
Sum andre finansielle eiendeler	59 577	59 577	133 381	133 381
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	1 602 222	1 602 222	1 521 620	1 521 620
Sum investeringer	3 090 926	3 155 941	3 037 370	3 084 702

Note 8 Risikostyring

Selskapet er gjennom sin virksomhet eksponert for forsikrings- og finansiell risiko. For selskapet er den overordnede risikostyringen innrettet mot at den finansielle risikoen håndteres på en slik måte at man til en hver tid imøtekommer de forpliktelsene forsikringskontraktene påfører virksomheten.

Risikostyringen håndteres av selskapets økonomienhet som ser til at styrets retningslinjer for risikohåndtering blir ivarettatt.

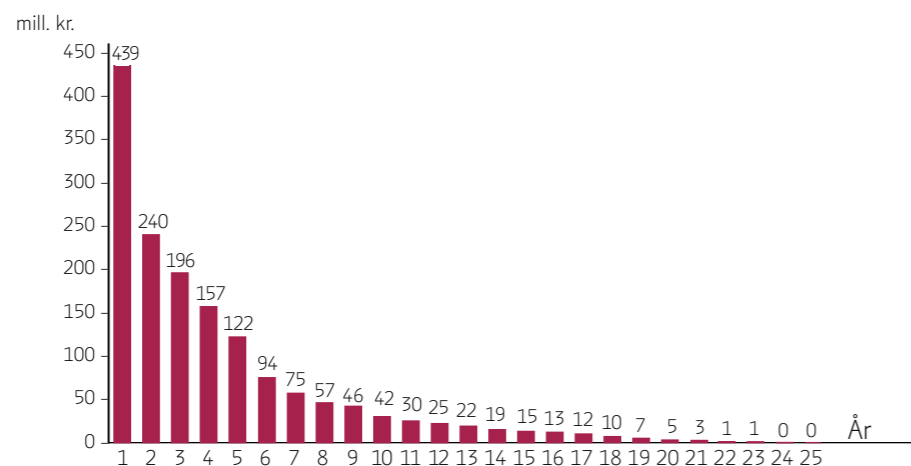
8.1 Forsikringsrisiko

Forsikringsrisikoen for den enkelte forsikringskontrakt består av sannsynligheten for at det inntreffer et forsikringstilfelle og usikkerheten i størrelsen på erstatningsutbetalingen. Usikkerheten på porteføljensnivå er i tillegg påvirket av faktorer som lovendringer og rettsavgjørelser. Den relative forsikringsrisikoen vil være mindre jo større totalporteføljen er. Den samlede forsikringsrisikoen vil også bli mindre ved at porteføljen har en geografisk spredning og er spredt på forskjellige forsikringsprodukter. I tillegg er det en risiko for at erstatningsavsetningen, det vil si det beløp som er avsatt for skader inntruffet i tidligere år, vil avvike fra de endelige erstatningene for disse skadene.

I tabellen under vises resultateffekten ved 1 prosent endring i kostnader, premienivå, skadeutbetalinger og erstatningsavsetning for tidligere år:

Resultateffekt	
1 % endring i kostnader	1,6 MNOK
1 % endring i premienivå	6,5 MNOK
1 % endring i skadeutbetalinger	5,5 MNOK
1 % endring i erstatningsavsetning	19,6 MNOK

Erstatningsreserve per 31.12.2011

Risikoen for at selskapet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld er svært liten ettersom en stor del av selskapets eienheter er likvide.

Selskapets likviditetsstrategi innebærer at selskapet til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte selskapets forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler. Aktivassammensetningen i selskapets porteføljer skal være

Det er utarbeidet retningslinjer for hvilke typer risiko selskapet aksepterer i sin portefølje. I utgangspunktet aksepteres risikoer fra kunder som ligger innenfor selskapets primære målgrupper så sant forsikringsomfanget ligger innenfor de produktene selskapet ordinært tilbyr. Premie differensieres ut fra den enkelte kundes risiko. Ved grensetilfeller følges særskilte beslutningsrutiner før risiko kan overtas.

Selskapet reduserer sin forsikringsrisiko, herunder konsentrasjonsrisiko, ved reassuranseavdekninger som begrenser selskapets egenregning pr. skade. For å redusere kredittrisiko mot reassurandører benyttes kun reassuranseselskaper med tilfredsstillende kredittrating. I tillegg fordeles hver enkelt reassuransekontrakt mellom flere uavhengige reassurandører.

8.2 Finansiell risiko

Selskapets finansielle risiko består av likviditetsrisiko, markedsrisiko og kredittrisiko.

a) Likviditetsrisiko

Selskapet har behov for likviditet i forhold til å utbetale erstatningsoppgjør i forbindelse med forsikringsvirksomheten. I tillegg er det behov for likviditet til å håndtere selskapets løpende forpliktelser relatert til den daglige drift.

Selskapets erstatningsreserve pr. 31.12.2011 forventes å ha følgende forfallsprofil:

tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå.

KLP Kapitalforvaltning AS forvalter selskapets likviditet. Det er etablert interne rammer for størrelsen på likviditetsbeholdningen. Selskapets økonomienhet overvåker utviklingen i likviditetsbeholdningen fortløpende. Selskapets styre vedtok i desember 2011 en kapitalforvaltningsstrategi for 2012. Den inneholder blant annet rammer, ansvarsforhold, risikomål og beredskapsplan for likviditetsstyringen.

b) Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser på aksjer, obligasjoner og andre verdipapirer og valuta. Markedsrisikoen avhenger både av volatiliteten i markedsprisene og posisjonenes størrelse. Utviklingen i norske og internasjonale verdipapirmarkeder har generelt stor betydning for selskapets resultater.

Aksjeeksponeringen er vurdert som å være den største finansielle risikofaktoren på kort sikt. På lengre sikt er imidlertid risikoen for lave renter av større betydning. Forsikringstekniske avsetninger påvirkes, slik regelverket i dag er utformet, ikke direkte av endringer i markedsrenten. Ved eventuell fremtidig overgang til markedsverdi på forpliktelsene, vil reservenes størrelse for langhalet forretning variere i tråd med renteendringer.

Selskapet har en strategi som innebærer valutasisikring av hoveddelen av internasjonal eksponering. Sikring av valutaeksponeringen gjøres gjennom derivater, og den økonomiske sikringseffekten kommer til uttrykk gjennom ordinær regnskapsmessig behandling uten bruk av sikringsbokføring. Som hovedregel er alle selskapets renteinvesteringer i fremmed valuta sikret tilbake til norske kroner. Investeringer i KLP Aksje Global Indeks II er på samme måte sikret tilbake til norske kroner, mens investeringer i KLP AksjeNorden løper usikret i sine originale valutaer.

I selskapets forvaltning brukes derivater prinsipielt for risikoreduksjon samt for kostnads- og tidseffektiv implementering av verdisikring eller tilpasninger i investeringsporteføljen. I mange tilfeller vil det både være billigere og raskere å foreta risikoendringer ved hjelp av derivater enn ved handel i underliggende instrumenter. Et eksempel kan være kortsiktige justeringer av aksjeeksponering i globale markeder.

Selskapets markedsrisiko vurderes fortløpende ved hjelp av stresstester og statistiske analyseverktøy. Selskapet leverer beregninger i henhold til stresstester utviklet av Finanstilsynet.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko

Markedsrisikoen i et forsikringselskap kan måles på forskjellige måter. Selskapet benytter Finanstilsynets generelle stresstest for måling av markedsrisiko. Denne er kalibrert etter et 1 av 200 års nivå (99,5 %).

Ved årsskiftet 2011/12 var aksjeeksponeringen vel 10 prosent, hvorav ca. 2 prosentpoeng var eksponert mot norske aksjer. Andeler i eiendomselskaper utgjorde ca 10 prosent.

Oppstillingen nedenfor viser sum markedsrisiko for KLP Skadeforsikring AS beregnet i henhold til Finanstilsynets stresstest.

	31.12.11	31.12.10	31.12.09
Markedsrisiko KLP Skadeforsikring AS	284 mill	341 mill	205 mill.

c) Kredittrisiko

Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer. Endringer i debitors kredittvurdering overvåkes og følges opp av KLP Kapitalforvaltning AS.

I forbindelse med reassuranse foreligger det også en kredittrisiko. Dette følges opp av selskapets økonomienhet.

Selskapet har god balanse mellom norske og internasjonale obligasjoner og har en portefølje av utelukkende gode kreditter med høykredittkvalitet, jfr. Ratingbyråenes rangeringer. I porteføljen av hold til forfall- og anleggsobligasjoner på ca 1,5 milliarder kroner er 37 prosent ratet AAA. Selskapet har ca 325 millioner kroner i et internasjonalt kredittobligasjonsfond.

Kreditteksponeringen i dette fondet følger tett eksponeringen til Barclays Capital Aggregate Corporate Indeksen. Fondet er ratet av S&P til A-. Uratet/non investement grade innebærer nesten utelukkende at papirene ikke innehar rating. Dette gjelder i all hovedsak enkelte norske finansinstitusjoner, kommuner/fylkeskommuner og andre investeringer innen norsk finans.

Selskapet hadde ved utgangen av 2011 én investering innenfor PIIG's landene. Investeringen på 33,2 mill kroner er garantert av den spanske stat og vurderes å ikke være tapsutsatt.

Det er ikke foretatt nedskrivning for kredittap i selskapets obligasjonsportefølje i de perioder som presenteres i dette årsregnskapet.

Note 9 Kreditrisiko

2011	AAA	AA	A	BBB	Uratet/ NIG	Totalt
Tusen kroner						
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	0	0	97 055	0	29 133	126 188
Offentlig garanti	10 879	0	0	0	0	10 879
Sparebanker	0	0	0	0	141 275	141 275
Stat og statsgaranti innen OECD	218 676	33 338	0	0	0	252 014
Statsforetak og Covered Bonds	50 679	0	0	0	138 520	189 199
Øvrige	0	31 251	83 838	0	19 214	134 303
Totalt	280 234	64 589	180 893	0	328 142	853 858
Obligasjoner - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	0	0	0	0	130 398	130 398
Offentlig garanti	111 315	0	0	0	11 290	122 605
Sparebanker	0	0	0	0	32 180	32 180
Stat og statsgaranti innen OECD	137 083	0	0	0	0	137 083
Statsforetak og Covered Bonds	25 675	0	0	0	0	25 675
Øvrige	0	0	84 735	0	102 169	186 904
Totalt	274 073	0	84 735	0	276 037	634 845
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Finans- og kredittforetak	10 790	15 102	12 111	0	40 313	78 316
Offentlig garanti	7 416	0	0	0	12 024	19 440
Sparebanker	0	0	15 257	0	244 434	259 691
Stat og statsgaranti innen OECD	70 430	0	0	0	0	70 430
Statsforetak og Covered Bonds	10 687	0	0	0	40 165	50 852
Øvrige	0	0	0	0	115 407	115 407
Totalt	99 323	15 102	27 368	0	452 343	594 136
Rentefond						
Øvrige	0	0	325 342	0	0	325 342
Totalt	0	0	325 342	0	0	325 342
Utlån og fordringer						
Norge	0	0	240	0	0	240
Storbritannia	0	0	30 012	0	0	30 012
Sverige	0	29 325	0	0	0	29 325
USA	0	0	0	0	0	0
Totalt	0	29 325	30 252	0	0	59 577
Sum	653 630	109 016	648 590	0	1 056 522	2 467 758
2010						
Tusen kroner						
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	0	0	97 198	0	29 138	126 337
Offentlig garanti	10 727	0	0	0	0	10 727
Sparebanker	0	0	0	0	140 218	140 218
Stat og statsgaranti innen OECD	220 044	33 321	0	0	0	253 365
Statsforetak og Covered Bonds	50 690	0	0	0	138 547	189 237
Øvrige	0	31 242	83 519	0	18 976	133 737
Totalt	281 461	64 563	180 717	0	326 880	853 620
Obligasjoner - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	0	0	0	0	30 548	30 548
Offentlig garanti	111 307	30 039	0	0	11 199	152 545
Sparebanker	0	0	6 281	0	61 952	68 233
Stat og statsgaranti innen OECD	137 119	0	0	0	0	137 119
Statsforetak og Covered Bonds	25 680	0	61 401	0	0	87 081
Øvrige	0	0	85 114	0	101 490	186 604
Totalt	274 106	30 039	152 796	0	205 190	662 130

Note 9 Kreditrisiko forts.

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Finans- og kredittforetak	0	0	10 099	0	30 688	40 787
Offentlig garanti	7 016	0	0	0	11 941	18 957
Sparebanker	0	0	0	0	218 441	218 441
Stat og statsgaranti innen OECD	102 539	0	0	0	0	102 539
Statsforetak og Covered Bonds	5 244	0	0	0	11 291	16 535
Øvrige	0	0	0	0	73 975	73 975
Totalt	114 798	0	10 099	0	346 336	471 234
Rentefond						
Øvrige	0	0	265 805	0	0	265 805
Totalt	0	0	265 805	0	0	265 805
Utlån og fordringer						
Frankrike	0	40 039	0	0	0	40 039
Norge	0	0	235	0	0	235
Storbritannia	0	9 593	0	0	0	9 593
Sverige	0	81 588	0	0	0	81 588
USA	0	0	1 926	0	0	1 926
Totalt	0	131 220	2 161	0	0	133 381
Sum	670 365	225 821	611 578	0	878 405	2 386 170

I noteinndelingen er det kun benyttet rating fra Standard & Poor's. KLP Skadeforsikring AS benytter seg også av rating fra Moody's Investor Services og Fitch Ratings og alle tre er likestilte som grunnlag for investeringer i rentepapirer. Tabellen viser eksponering mot ratingkategoriene som S&P benytter seg av, hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kreditverdighet. Uratet / non investement grade gjelder i all hovedsak rentepapirer utstedt av norsk offentlig sektor, norske finansinstitusjoner og andre investeringer innen norsk finans. KLP Skadeforsikring AS har strenge retningslinjer for investeringer i rentepapirer, som også gjelder for investeringer som faller inn under kategorien. Sum som vises på hver kategori er avstembare mot linjer i balansen.

Note 10 Renterisiko

31.12.2011	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm	Sum
Tusen kroner							
Aksjefondsandeler ¹	17	0	0	0	0	167	184
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-302	-557	-4 811	-4 046	0	1 233	-8 483
Rentefondsandeler	-17 093	0	0	0	0	226	-16 867
Utlån og fordringer	0	0	0	0	0	813	813
Sum	-17 379	-557	-4 811	-4 046	0	2 439	-24 353
31.12.2010							
Tusen kroner							
Aksjefondsandeler ¹	51	0	0	0	0	212	263
Alternative investeringer	0	0	0	0	0	290	290
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-167	-684	-3 636	-5 260	0	614	-9 133
Rentefondsandeler	-13 094	0	0	0	0	92	-13 002
Utlån og fordringer	-11	0	0	0	0	645	634
Sum	-13 221	-684	-3 636	-5 260	0	1 853	-20 949

Renterisiko på lengre sikt kan antas å være betydelig på bakgrunn av en stor andel investeringer i rentebærende papirer og fluktusjon i rentenivået.

Noten viser resultateffekten ved endring av markedsrenten på en prosent, for virkelig verdi risiko og flytende rente risiko. Virkelig verdi risiko er beregnet ved endring i virkelig verdi på relaterte instrumenter hvis renten hadde vært en prosent høyere ved periodeslutt. Flytende rente risiko indikerer endringen i kontantstrømmer hvis renten hadde vært en prosent høyere gjennom året det rapporteres på. Summen av disse reflekterer den samlede resultateffekten som scenarivet ved en prosents høyere rente hadde gitt KLP Skadeforsikring AS.

Denne noten kan ikke sammenlignes direkte med noter fra tidligere år siden oppsettet er annerledes og omfatter mer enn tidligere.

¹ Aksjefondsandeler dekker den delen av fondet som ikke er aksjer, men som består av eiendeler omfattet av renterisiko; overskuddslikviditet i form av bankkontoer og derivater brukt til sikringsformål.

Note 11 Valutarisiko

2011 Tusen kroner	Balanseposter eksl. valutaderivater		Valutaderivater		Omregningskurs		Sum		Nettoposisjon
	Valuta	Eiendeler	Gjeld	Eiendeler	Gjeld	Valuta/NOK	Eiendeler	Gjeld	
AUD	1 317	0		32	-1 332	6,118	1 348	-1 332	98
CAD	1 838	0		0	-1 807	5,861	1 838	-1 807	178
CHF	1 372	0		0	-1 355	6,382	1 372	-1 355	108
DKK	7 401	0		0	-905	1,042	7 401	-905	6 771
EUR	18 059	0		221	-17 530	7,747	18 280	-17 530	5 809
GBP	4 496	0		16	-4 508	9,275	4 512	-4 508	39
HKD	3 462	0		22	-3 458	0,768	3 484	-3 458	20
ILS	363	0		0	-361	1,561	363	-361	3
ISK	6 635	0		0	0	0,049	6 635	0	324
JPY	281 176	0		1 440	-279 004	0,078	282 616	-279 004	280
NZD	8	0		0	-8	4,656	8	-8	1
SEK	28 628	0		0	-3 070	0,871	28 628	-3 070	22 250
SGD	387	0		0	-388	4,603	387	-388	-5
USD	49 690	0		10	-49 706	5,968	49 700	-49 706	-37
Sum valutaposisjoner									35 840

2010 Tusen kroner	Balanseposter eksl. valutaderivater		Valutaderivater		Omregningskurs		Sum		Nettoposisjon
	Valuta	Eiendeler	Gjeld	Eiendeler	Gjeld	Valuta/NOK	Eiendeler	Gjeld	
AUD	1 484	0		0	-1 456	5,958	1 484	-1 456	166
CAD	1 909	0		0	-1 875	5,850	1 909	-1 875	198
CHF	1 373	0		0	-1 350	6,236	1 373	-1 350	144
DKK	7 023	0		0	-1 009	1,046	7 023	-1 009	6 292
EUR	15 899	0		333	-15 236	7,798	16 233	-15 236	7 767
GBP	3 876	-1 643		0	-2 221	9,100	3 876	-3 864	106
HKD	3 982	0		0	-3 932	0,748	3 982	-3 932	38
ILS	408	0		0	-402	1,641	408	-402	10
ISK	6 696	0		0	0	0,051	6 696	0	339
JPY	357 051	-46 538		0	-304 584	0,072	357 051	-351 122	425
NZD	19	0		2	-20	4,541	20	-20	2
SEK	38 158	0		0	-3 627	0,865	38 158	-3 627	29 855
SGD	397	0		0	-393	4,537	397	-393	19
USD	42 479	0		645	-42 772	5,813	43 123	-42 772	2 043
Sum valutaposisjoner									47 404

Noten viser brutto eksponering mot valuta på eiendel- og gjeldsiden, fordelt på underliggende investering og sikring. Noten er endret fra i fjor, da den viste nettoposisjoner. Noten omfatter valutaposisjoner selskapet har indirekte gjennom fond, samt direkte valutaposisjoner.

Selskapet har en strategi som innebærer valutaeksponering av hoveddelen av internasjonal eksponering. Sikring av valutaeksponeringen gjøres gjennom derivater, og den økonomiske sikringseffekten kommer til uttrykk gjennom ordinær regnskapsmessig behandling uten bruk av sikringsbokføring. Som hovedregel er alle selskapets renteinvesteringer i fremmed valuta sikret tilbake til norske kroner. Investeringer i KLP Aksje Global Indeks II er på samme måte sikret tilbake til norske kroner, mens investeringer i KLP AksjeNorden løper usikret i sine originale valutaer.

Note 12 Andeler verdipapirfond og ansvarlige selskaper

Tusen kroner				2011
AKSJEFOND		Antall	Ansaffelseskost	Markedsverdi
KLP AksjeGlobal Indeks II		201 533	217 388	218 903
KLP AksjeNorden		24 425	40 474	42 629
KLP AksjeNorge		14 008	32 473	42 325
Sum aksjefond			290 334	303 856
RENTEFOND				
KLP Obligasjon Global 1		325 459	328 592	325 342
Sum rentefond			328 592	325 342
ANDELER I EIENDOMSELSKAPER				
Andeler i Byporten ANS				184 412
Andeler i Frydenlund Eiendom ANS				134 900
Sum andeler i eiendomsselskap				319 312

Tusen kroner				2010
AKSJEFOND		Antall	Ansaffelseskost	Markedsverdi
KLP AksjeGlobal Indeks II		199 199	213 422	228 175
KLP AksjeNorden		24 675	38 517	52 566
KLP AksjeNorge		14 333	33 736	54 001
Sum aksjefond			285 676	334 742
RENTEFOND				
KLP Obligasjon Global 1		253 074	256 690	265 805
Sum rentefond			256 690	265 805
316 I EIENDOMSELSKAPER				
Andeler i Byporten ANS				181 150
Andeler i Frydenlund Eiendom ANS				135 308
Sum andeler i eiendomsselskap				316 458

Note 13 Aksjekapital

Tusen kroner		2011	2010
Aksjekapital			
Antall aksjer 01.01.		68 750	68 750
Antall aksjer 31.12.		68 750	68 750
Aksjekapital 01.01.		220 000	220 000
Aksjekapital 31.12.		220 000	220 000
Resultat etter skatt per aksje i kroner		-53	1 176

Selskapet har én aksjeklasse fordelt på 68.750 aksjer à kr. 3.200,00. Det er ingen bestemmelser i vedtektene vedrørende eventuelle begrensninger i stemmerett. KLP Skadeforsikring AS er et heleid datterselskap av Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og inngår i konsernregnskapet til KLP. KLPs forretningskontor har adresse Dronning Eufemias gate 10, Oslo. Der kan man ved henvendelse få utlevert konsernregnskapet. Dette er også tilgjengelig på www.klp.no.

Note 14 Kapitaldekning, solvensmarginkrav og solvensmarginkapital

Tusen kroner	2011	2010
Innskutt egenkapital	220 000	220 000
Opptjent egenkapital	260 836	262 585
Fradrag immaterielle eiendeler	-19 206	-23 747
Utsatt skattefordel	0	-11 860
Minstekrav til reassuransesavsetning	-10 758	-13 890
Netto ansvarlig kapital	450 872	433 089
Eiendeler og poster utenom balansen fordelt på risikokategorier		
Risikovekt 0 %	688 184	827 071
Risikovekt 10 %	265 727	292 853
Risikovekt 20 %	1 090 667	1 059 613
Risikovekt 35 %	0	0
Risikovekt 50 %	410 077	350 919
Risikovekt 100 %	966 167	935 786
Risikovekt 150 %	0	0
Poster utenom balansen (valutarelaterte kontrakter)	0	0
Vektet beløp eiendeler i balansen	1 415 911	1 352 454
Vektet beløp poster utenom balansen	0	0
Risikovektet beregningsgrunnlag	1 415 911	1 352 454
Kapitaldekning	31,84 %	32,02 %
Solvensmargin i hht forskrift gitt av Finansdepartementet	648 %	620 %
Solvensmarginkrav	127 061	127 061
Solvenskapital	823 161	787 683
- Herav ansvarlig kapital	450 872	433 089
- Herav sikkerhetsavsetning ut over 55 % av minstekravet	340 624	326 068
- Herav andel av naturskadefondet	52 661	61 577
- Herav fradrag i solvenskapital i henhold til §8a	-20 996	-33 051
Kapitaldekningskrav		
Myndighetenes krav til minimum kapitaldekning er fastsatt til 8 prosent for forsikringselskaper og andre finansinstitusjoner, herunder skadeforsikringselskaper.		
Egenkapital		
Aksjekapital	220 000	220 000
Annen innskutt egenkapital	140 866	140 866
Innskutt egenkapital	360 866	360 866
Fond, bundet egenkapital	238 162	272 565
Annen opptjent egenkapital	109 212	106 080
Minstekrav til reassuransesavsetning	10 758	13 890
Annen opptjent egenkapital totalt	119 970	119 970
Innskutt og opptjent egenkapital	718 997	753 400

Note 15 Immaterielle eiendeler

Tusen kroner	2011	2010
Bokført verdi 01.01	23 747	28 565
Anskaffelseskost 01.01	40 300	35 421
Tilgang gjennom året	1 917	4 879
herav internt opparbeidet	0	0
herav kjøpt	1 917	4 879
Avgang	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	42 217	40 300
Akkumulerte avskrivninger tidligere år	-16 553	-6 856
Årets ordinære avskrivninger, lineær	-4 957	-4 697
Årets nedskrivning	-1 500	-5 000
Bokført verdi pr 31.12.	19 206	23 747

Avskrivningstid 3 til 12 år

Note 16 Ytelser til ledende ansatte/styrende organer

2011	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjonskostnad	Lån i konsernet	Rentesats pr 31.12.11	Avdragsplan ⁴⁾
Ledende ansatte						
Hans Martin Hovden, administrerende direktør ¹⁾	1 527	122	416	7 422	2,95-3,60	A2041
Styret						
Sverre Thornes, leder ^{2) 3)}				7 507	2,70-3,60	A2041
Reidar Mæland		36		1 792	2,7	A2036
Kjell Arvid Svendsen		36				
Bengt Kristian Hansen, valgt av de ansatte		36				
Ida Espolin Johnson ³⁾				8 400	3,15-4,60	A2039
Reidun W. Ravem ³⁾				2 844	3,40	Boligkreditt
2010						
Ledende ansatte						
Hans Martin Hovden, administrerende direktør ¹⁾	1 405	114	33	445	3,15	A2026
Styret						
Sverre Thornes, leder ^{2) 3)}				6 907	3,15-3,40	A2040
Reidar Mæland		68		1 537	3,15-3,90	A2034
Kjell Arvid Svendsen		68				
Linda Brodin, valgt av de ansatte		11				
Bengt Kristian Hansen, valgt av de ansatte		51				
Ida Espolin Johnson ³⁾				8 400	3,15-3,35	A2040
Reidun W. Ravem ³⁾				2 850	3,15	Boligkreditt/ rammelån

¹⁾ Administrerende direktør har ingen etterlønsavtale eller bonusavtale. Administrerende direktør har pensjonsalder 65 år.

²⁾ Selskapet har ingen forpliktelser overfor styrets leder ved opphør eller endring av vervet

³⁾ Interne styremedlemmer (med unntak av representanter valgt av de ansatte) mottar ikke styrehonorar

⁴⁾ A=annuitetslån, S=serielån, siste avdrag

KLP Skadeforsikring AS har ikke gitt lån, men selskapets ansatte har anledning til å ta opp lån fra andre selskaper i konsernet til standard betingelser som gjelder for lån til ansatte.

Eksternt valgte medlemmer i styrende organer og deres nærstående kan oppta lån i KLP-konsernet til ordinære markedsvilkår.

Selskapet har felles kontrollkomité og representantskap med konsernet, og disse honoreres ikke fra KLP Skadeforsikring AS.

Alle ytelser er oppført uten påslag for arbeidsgiveravgift.

Note 17 Revisjonshonorar

Tusen kroner	2011	2010
Lovpålagt revisjon	279	323
Andre attestasjonstjenester	0	0
Skatterådgivning	0	0
Andre tjenester utenfor revisjonen	0	0

Beløpene ovenfor er inklusive merverdiavgift.

Note 18 Antall ansatte

	2011	2010
Antall ansatte pr 31.12	98	94
Gjennomsnittlig antall ansatte	96,0	94,5

Note 19 Salgskostnader

Tusen kroner	2011	2010
Lønn til ansatte	23 426	21 511
Øvrige personalkostnader	6 841	6 622
Agentprovisjoner	1 297	2 576
Øvrige kostnader	8 299	5 495
Sum	39 864	36 203

Note 20 Driftskostnader

Tusen kroner	2011	2010
Artsinndeling:		
Personalkostnader	78 043	69 717
Avskrivninger	6 458	9 697
Andre driftskostnader	74 393	61 002
Sum driftskostnader	158 893	140 416

Note 21 Pensjonsansvar egne ansatte

Hoveddelen av pensjonsansvaret er dekket gjennom KLP's Fellesordning for kommuner og bedrifter («Fellesordningen»). Selskapet tilbyr også pensjonsordning utover Fellesordningen. Denne forpliktelsen dekkes over driften. Fellesordningen er en ytelsesbasert pensjonsordning som tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenestepensjon (OTP). Selskapet har AFP-ordning. Den regnskapsmessige behandling av pensjonsforpliktelser er nærmere beskrevet i note 2.

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2011	2010
Pensjonskostnader				
Nåverdi av årets opptjening	9 521	537	10 058	10 377
Rentekostnad	2 997	227	3 225	3 008
Brutto pensjonskostnad	12 518	764	13 282	13 384
Forventet avkastning	-2 381	0	-2 381	-2 065
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	348	0	348	345
Netto pensjonskostnad inkludert administrasjonskostnad	10 485	764	11 249	11 664
Arbeidsgiveravgift netto pensjonskostnad inkludert administrasjonskostnad	1 478	108	1 586	1 645
Resultatført aktuarielt tap/gevinst	0	164	164	120
Resultatført planendring	0	0	0	-5 059
Resultatført andel aktuarielt tap/gevinst ved avkortning	0	0	0	0
Resultatført andel av nettoforpliktelse ved avkortning	0	0	0	0
Ekstraordinære kostnader	0	0	0	0
Resultatført pensjonskostnad inkludert arbeidsgiveravgift	11 963	1 037	13 000	8 369
Herav resultatført aga av aktuarielt tap/gevinst	0	23	23	17
Pensjonsforpliktelser				
Brutto påløpt forpliktelse	93 011	6 436	99 447	71 164
Pensjonsmidler	50 495	0	50 495	41 606
Netto pensjonsforpliktelser/ -midler før arbeidsgiveravgift	42 516	6 436	48 952	29 558
Arbeidsgiveravgift	5 995	907	6 902	4 168
Netto forpliktelse inkludert arbeidsgiveravgift	48 511	7 343	55 854	33 725
Ikke resultatført aktuarielt tap/gevinst eksklusiv arbeidsgiveravgift	-13 072	-3 011	-16 083	-1 541
Ikke resultatført aktuarielt tap/gevinst arbeidsgiveravgift	-1 843	-425	-2 268	-217
Ikke resultatført planendringer	0	0	0	0
Balanseført netto forpliktelse/ -midler inkludert arbeidsgiveravgift	33 596	3 907	37 503	31 968
Antall				
Medlemstatus («Fellesordningen»)			2011	2010
Antall aktive			99	98
Antall oppsatte			21	20
Antall pensjoner			6	6
Tusen kroner				
Utviklingen av ikke-resultatført aktuariell gevinst/tap			2011	2010
Ikke resultatført aktuariell gevinst/tap IB	1 226	-2 984	-1 758	-562
Aktuariell gevinst/tap midler	1 526	0	1 526	820
Aktuariell gevinst/tap forpliktelse	-15 672	-541	-16 213	-1 972
Resultatført aktuariell tap/gevinst	0	164	164	120
Aga på avvik	-1 995	-76	-2 071	-163
Resultatført andel aktuariell gevinst/tap ved avkortning	0	0	0	0
Ført mot egenkapital	0	0	0	0
Ført mot egenkapital aga	0	0	0	0
Ikke resultatført aktuariell gevinst/tap UB	-14 915	-3 436	-18 351	-1 758
Endring i pensjonsmidler				
Brutto pensjonsmidler bokført verdi 01.01.	41 606	0	41 606	33 745
Forventet avkastning	2 381	0	2 381	2 065
Aktuarielle tap/gevinster	1 526	0	1 526	820
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-348	0	-348	-345
Overtakelser/oppkjøp	0	0	0	0
Innbetalt premie/tilskudd (inkludert administrasjonskostnader)	6 510	32	6 542	6 621
Avkorting/oppgjør	0	0	0	0
Utbetalinger	-1 180	-32	-1 212	-1 300
Brutto pensjonsmidler bokført verdi 31.12.	50 495	0	50 495	41 606
Endring i pensjonsforpliktelser				
Brutto pensjonsforpliktelser bokført verdi 01.01.	66 001	5 162	71 164	61 541
Planendring	0	0	0	-4 434
Brutto pensjonsforpliktelser IB etter planendring	66 001	5 162	71 164	57 107
Nåverdi av årets opptjening	9 521	537	10 058	10 377
Rentekostnad	2 997	227	3 225	3 008
Avkorting/oppgjør	0	0	0	0
Aktuarielle tap/gevinster	15 672	541	16 213	1 972
Overtakelser/oppkjøp	0	0	0	0
Utbetalinger	-1 180	-32	-1 212	-1 300
Brutto pensjonsforpliktelser bokført verdi 31.12.	93 011	6 436	99 447	71 164

Note 21 Pensjonsansvar egne ansatte forts.

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2011	2010
Pensjonsordningens over-/ underfinansiering				
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	93 011	6 436	99 447	71 164
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	50 495	0	50 495	41 606
Netto pensjonsforpliktelse	42 516	6 436	48 952	29 558

Tusen kroner	2010	2009	2008	2007
Pensjonsordningens over-/ underfinansiering siste 4 år				
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	71 164	61 541	52 897	39 987
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	41 606	33 745	26 733	22 418
Netto pensjonsforpliktelse	29 558	27 796	26 164	17 570

Tusen kroner	Fellesordningen	Over drift	2011	2010
Avkastning på pensjonsmidlene				
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	2 381	0	2 381	2 065
Aktuarielt tap/gevinst på pensjonsmidlene	1 526	0	1 526	820
Faktisk avkastning på pensjonsmidlene	3 907	0	3 907	2 885

Planendringer i perioden				
Planendringer i perioden	0	0	0	-4 434
Aga på planendring	0	0	0	-625
Resultatført planendringer i perioden	0	0	0	5 059
Ikke resultatført planendring UB	0	0	0	0

	2011	2010
Økonomiske forutsetninger for resultatet (felles for alle pensjonsordningene)		
Diskonteringsrente	4,00 %	4,50 %
Lønnsvekst	4,00 %	4,50 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,75 %	4,25 %
Pensjonsregulering	2,97 %	4,25 %
Forventet avkastning	5,40 %	5,70 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %
Amortiseringstid (1 år)	15	15
Korridorstørrelse	10,00 %	10,00 %
Økonomiske forutsetninger for balansen (felles for alle pensjonsordningene)		
Diskonteringsrente	2,60 %	4,00 %
Lønnsvekst	3,50 %	4,00 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,25 %	3,75 %
Pensjonsregulering	2,48 %	2,97 %
Forventet avkastning	4,10 %	5,40 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %
Amortiseringstid (1 år)	15	15
Korridorstørrelse	10,00 %	10,00 %

Note 21 Pensjonsansvar egne ansatte forts.

Aktuarielle forutsetninger:

KLP's Fellesordning for kommuner og bedrifter («Fellesordningen»):

En viktig del av grunnlaget for pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er hvordan dødelighet og uførhet gjør seg gjeldende blant medlemmene i pensjonsordningen. For 2011 beregningen ha man lagt til grunn en styrket K2005 tariff for dødelighet og en uførefrekvens i samsvar med den som er observert i KLPs totale medlemsbestand. Uttak av AFP i 2011 (prosent i forhold til gjenværende arbeidstakere): Ved fylte 62 år er det 45 prosent som går av med AFP-pensjon. Resten går av ved pensjonsalder.

Frivillig avgang for Fellesordning i 2011 (i prosent)

Alder (i år)	< 20	20-23	24-29	30-39	40-50	51-55	>55
Turnover	20 %	15 %	10 %	7,5 %	5 %	2 %	0 %

Levealder:

Det er lagt til grunn K2005 uten sikkerhetsmargin for dødelighetsforutsetninger i 2011.

Pensjoner over driften:

Uttak av AFP/tidligpensjon er ikke relevant for denne ordningen. Når det gjelder levealder, er samme variant av K2005 lagt til grunn som i Fellesordningen.

	2011	2010
Pensjonsmidlenes sammensetning:		
Eiendom	11,7 %	11,3 %
Utlån	10,4 %	13,1 %
Aksjer	14,3 %	18,5 %
Anleggs-/HTF- obligasjoner	33,1 %	32,9 %
Omløpsobligasjoner	22,0 %	22,5 %
Likviditet/pengemarked	8,6 %	1,6 %
Sum	100,0 %	100,0 %

Pensjonsmidlene er basert på KLPs finansielle midler i kollektivporteføljen. Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene ved administreres utgangen av året som av KLP. Verdijustert avkastning av eiendelene ble 3,3 prosent i 2011 og 7,5 prosent i 2010.

Forventet innbetaling til ytelsesplaner etter ansettelsens opphør for perioden 1. januar 2012 – 31. desember 2012 er NOK 9 343 219.

Note 22 Skatt

Tusen kroner	2011	2010
Regnskapsmessig resultat før skatt	25 184 801	77 932 651
Forskjeller mellom regnskapsmessig- og skattemessig resultat:		
Tilbakeføring av verdireduksjon finansielle eiendeler	51 726 127	5 340 465
Tilbakeføring av verdiøkning finansielle eiendeler	-48 051 774	-106 691 847
Regnskapsmessig tap ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer		
Regnskapsmessig gevinst ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer	-5 368 613	-8 477 691
Skattemessig gevinst ved realisasjon av aksjer og andre verdipapirer	5 968 420	
Skattemessig tap ved realisasjon av aksjer og andeler verdipapirer		-644 700
Tilbakeføring av 3% skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	161 058	254 331
Andel av skattemessig inntekter i deltagerlignede selskaper	26 737 090	16 483 605
Andel av regnskapsmessige inntekter i deltagerlignede selskaper		
Andre permanente forskjeller	143 577	136 890
Opplysning av adm.avsetning 01.01.11	-85 349 380	
Endring i forskjeller som påvirker forholdet mellom regnskapsmessig og skattemessig inntekt	128 420 045	-35 536 399
Skattemessig resultat	99 571 352	-51 202 696
Mottatt konsernbidrag med skattemessig effekt	0	0
Avgitt konsernbidrag	-48 368 657	0
Anvendelse av tidligere års underskudd	-51 202 696	
Årets underskudd overføres til fremførbart underskudd	0	51 202 696
Grunnlag for betalbar skatt	0	0
Fremførbart underskudd fra tidligere år	51 202 696	0
Årets endring i fremførbart underskudd	-51 202 696	51 202 696
Sum fremførbart underskudd og godtgjørelse pr 31.12.2011	0	51 202 696
Grunnlag betalbar skatt etter fremførbart underskudd og avgitt konsernbidrag	0	0
Avstemning av grunnlag for utsatt skatt		
Skatteøkende midlertidige forskjeller:		
Andre forskjeller	271 058 066	393 942 997
Verdipapirer	7 128 063	14 804 107
Resultatforskjeller på andeler i deltakerlignede selskaper	40 247 237	26 009 228
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	318 433 366	434 756 332
Skattereduserende midlertidige forskjeller:		
Gevinst- og tapskonto	0	0
Pensjonsforpliktelse	-37 502 612	-31 967 499
Ubenyttet godtgjørelse aksjeutbytte	0	0
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-37 502 612	-31 967 499
Netto midlertidige forskjeller	280 930 754	402 788 833
Forskjeller som ikke inngår i beregningen av utsatt skatt/skattefordel	-271 058 066	-393 942 997
Fremførbart underskudd	0	-51 202 696
Grunnlag for utsatt skatt/utsatt skattefordel	9 872 688	-42 356 860
28% utsatt skatt	2 764 353	-11 859 921
Nedvurdering av utsatt skattefordel	0	0
Balansført utsatt skatt/utsatt skattefordel	2 764 353	-11 859 921
Resultatført endring av utsatt skatt	14 624 273	-2 915 425
Oppsummering av årets skattekostnad		
Avgitt konsernbidrag	-48 368 657	
Resultatført betalbar skatt på årets avgitte konsernbidrag	-13 543 224	
Resultatført endring av utsatt skatt	-14 624 273	2 915 425
Påløpt skatt av nettoendring oppløsning av adm.avsetn. og etablering av ULAE-avsetning	-680 371	
Sum skattekostnad	-28 847 868	2 915 425

Note 23 Transaksjoner med nærstående parter

Tusen kroner	2011	2010
Resultat		
KLP Kapitalforvaltning AS, forvaltningshonorar	2 290	2 181
KLP Eiendom AS, forvaltningshonorar	772	
KLP Liv, husleie	12 476	11 455
KLP Liv, pensjonspremie	6 510	6 432
KLP Liv, stabstjenester (selvkost)	53 433	44 948
KLP Banken AS, rentesubsidierte ansattlån	55	0
SUM	75 536	65 016
Balanse		
KLP Liv, netto mellomværende	-12 862	-12 208
KLP Kapitalforvaltning AS, netto mellomværende	-471	-324
KLP Banken AS, netto mellomværende	-55	0
SUM	-13 387	-12 532

Transaksjoner med nærstående parter er gjennomført til generelle markedsbetingelser, med unntak av selskapets andel av fellesfunksjoner (stabstjenester), som er fordelt til selvkost. Fordelingen er basert på faktisk bruk. Alle mellomværende blir gjort opp fortløpende.

Note 24 Erstatninger for egen regning eksklusive poolordninger

Erstatningsanslag eksklusive poolordninger og indirekte skadebehandlingskostnader:	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Årgang:										
Tusen kroner										
- ved årets slutt	351 309	411 030	375 461	416 252	390 521	428 760	441 592	465 393	525 859	514 663
- ett år etter	353 422	410 041	359 790	415 210	390 032	410 918	427 127	488 873	546 184	
- to år etter	338 535	393 331	335 610	399 588	367 282	383 794	406 535	463 095		
- tre år etter	319 191	386 062	325 060	388 240	344 928	363 403	393 013			
- fire år etter	315 641	376 051	300 759	367 492	332 575	340 499				
- fem år etter	313 634	367 586	291 330	350 006	311 561					
- seks år etter	303 036	360 628	279 603	344 852						
- syv år etter	294 616	354 375	268 009							
- åtte år etter	284 891	345 864								
- ni år etter	289 905									
Nåværende erstatningsanslag	289 905	345 864	268 009	344 852	311 561	340 499	393 013	463 095	546 184	514 663
Utbetalte erstatninger	241 317	282 540	198 329	252 206	212 252	202 709	225 547	258 283	319 479	167 655
Gjenstående avsetninger	48 588	63 324	69 680	92 646	99 309	137 790	167 466	204 812	226 705	347 008
							Pr. 31.12.2011		Pr. 31.12.2010	
Erstatningsavsetninger eksklusive poolordninger og indirekte skadebehandlingskostnader:							1 609 438		1 624 561	
Erstatningsavsetninger for poolordninger eksklusive indirekte skadebehandlingskostnader:							52 857		8 841	
Avsetning for indirekte skadebehandlingskostnader:							83 363		87 779	
Totale erstatningsavsetninger:							1 745 658		1 721 181	

Avsetninger for indirekte skadebehandlingskostnader er innført i 2011.

Avsetninger for indirekte skadebehandlingskostnader per 31.12.2010 er ikke med i avgitt regnskap for 2010.

Til representantskapet og generalforsamlingen i KLP Skadeforsikring AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for KLP Skadeforsikring AS, som viser et underskudd på kr 3 663 tusen. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til KLP Skadeforsikring AS per 31. desember 2011, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Revisors beretning - 2011 - KLP Skadeforsikring AS, side 2

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 17. februar 2012
PricewaterhouseCoopers

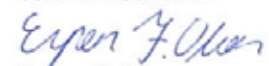

Magne Sem
Statsautorisert revisor

KLP Skadeforsikring AS

AKTUARENS ERKLÆRING

De forsikringstekniske avsetningene pr. 31.12.2011 tilfredsstillende gjeldende krav til avsetninger. Aktuaren vurderer avsetningsnivået som tilfredsstillende i forhold til avsetningenes formål og den overtatte risiko.

Oslo 17.feb.2012

Espen F. Olsen
ansvarshavende aktuar

Til Representantskapet og Generalforsamlingen i
KLP Skadeforsikring AS

KONTROLLKOMITEENS UTTALELSE OM ÅRSOPPGJØRET FOR 2011

Kontrollkomiteen har i henhold til instruksens § 9 gjennomgått årsoppgjøret med styrets beretning, resultatregnskap og balanse samt revisjonsberetningen for KLP Skadeforsikring AS.

Kontrollkomiteen tilrår overfor representantskap og generalforsamlingen i KLP Skadeforsikring AS å godkjenne årsregnskapet og styrets beretning og i overensstemmelse med styrets forslag å treffe beslutning om å disponere årets resultat på kroner - 3 663 068 slik:

<i>Endring avsetning til naturskadefond</i>	35 667 364
<i>Endring i garantiordningen</i>	-1 264 005
<i>Netto avgitt konsernbidrag, etter skatt</i>	-34 825 433
<i>Overført fra annen innskutt egenkapital</i>	4 085 142
<i>Sum overføringer og disponeringer</i>	3 663 068

Oslo, den 23. mars 2012

Ole Hetland

Bengt P. Johansen

Line Alfarrustad

Thorvald Hillestad

Jan Rune Fagermoen

Til generalforsamlingen i
KLP Skadeforsikring AS

Representantskapet i KLP Skadeforsikring AS har gjennomgått styrets fremlagte årsregnskap som består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømpstilling, oppstilling over endring i egenkapital, og noteopplysninger, årsberetning, samt aktuarens erklæring, revisjonsberetning og kontrollkomiteens uttalelse.

Representantskapet tilrår overfor generalforsamlingen i KLP Skadeforsikring AS å godkjenne årsregnskapet og styrets beretning for 2011 og i overensstemmelse med styrets forslag å treffe beslutning om å disponere årets resultat på kroner - 3 663 068 slik:

<i>Endring avsetning til naturskadefond</i>	<i>35 667 364</i>
<i>Endring i garantiordningen</i>	<i>-1 264 005</i>
<i>Netto avgitt konsernbidrag, etter skatt</i>	<i>-34 825 433</i>
<i>Overført fra annen innskutt egenkapital</i>	<i>4 085 142</i>
<i>Sum overføringer og disponeringer</i>	<i>3 663 068</i>

Oslo, 11. april 2012

Ingunn Foss
Ingunn Foss
Representantskapets leder

For dagene som kommer Fotografert av Ingrid Eriksen

